BUDAPEST, 1940 LXII. ÉVFOLYAM, 207. (20.233) SZÁM CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 12

Előfizetési ára 1 hóra 2 pengő 50 fillér. Két hóra 5 pengő. Negyedévre 7 pengő 50 fillér. Félévre 15 pengő. Egy évre 30 pengő. Egyes szám ára hétköznap 8 fill., vasárnap 12 fillér (a pályaudvarokon is)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135—296. Szinházjegy- és utazási iroda: V., Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295.

Maniu-gárdisták Erdélyben rálőttek egy határvadász zászlóaljunkra

Örömmámorban ünnepelte Kolozsvár a honvédek bevonulását

Szivbemarkoló fogadóünnepségen mondtak hálát a magyarság vezetői a kincsesváros felszabadulásáért — „Ez a nemzedék a történelem által rárótt hivatását örök időkre példaadóan töltötte be" — Teleki miniszterelnök ismét Erdélybe utazik — Szombaton magyar-román bizottsági tárgyalás kezdődik Budapesten

Német repülők Londont, angol repülők Berlint bombázták

Az angol királyi párt London utcáin érte egy légi támadás — Bomba robbant a Buckingham palotánál — „London pusztulása minden emberi képzeletet felülmul" — irja a Petit Parisien — Berlinben kórházakat, a Szépművészeti Akadémiát, a birodalmi gyülés régi épületét és lakóházakat bombáztak az angol repülők

Churchill: A jövő hét Anglia történelmének egyik legfontosabb hete

Bevonultunk Kolozsvárra! — jelenti a honvédvezérkar főnöke. Minden magyar sziv feldobog erre a rövidke hirre. Huszonkét esztendei idegen megszállás után visszatért Magyarországhoz Erdély fővárosa, az a város, melynek elveszte talán a legfájóbb érzéseket keltette fel mindnyájunkban és nevének kimondása a legfájóbb sebeket szakitotta fel minden magyar lélekben. Mátyás király városa Erdélynek szinte szimbóluma, a legmagyarabb levegőjü városok egyike, a magyar nemzeti kultura egyik bölcsője, és évszázadokon át nagy történelmi eseményeknek a szinhelye.

A város zászlódiszben, egeket ostromló lelkesedéssel várta a magyar honvédeket, akik a kolozsmonostori útvonalon délről vonultak be Kolozsvárra. A főtéren, egész Magyarország egyik legszebb terén, várta a katonaságot a legsürübb tömeg, harsányan éljenezve Horthy Miklós kormányzót, a tengelyhatalmak vezéreit, Teleki Pál miniszterelnököt és Csáky István külügyminisztert. Sok helyen lehetett látni a városnak Nagy Lajos király korából való bástyás cimerét. A főtérre vezető egyik nyilt utcán kilométer hosszu asztalsor várta a honvédeket, roskadásig megrakva a jófajta erdélyi ételekkel. Lelkes beszédek hangzottak el a csapatokat vezénylő altábornagy fogadásakor. Minden beszédből határtalan öröm, boldogság és a nemzet jövője iránt való bizalom csendült ki, s közben tizezrek könnyes szemmel ünnepelték a felszabadulás örömünnepét.

Kolozsvár

Alig van városa Magyarországnak, melynek falai között olyan történeti levegő csapna meg bennünket, mint ebben a városban. Az alföldi városoknak nincsen meg ez a sajátos hangulatuk, hiszen nincsen ilyen történeti multjuk. A XVIII. században épültek, miután a hóditó ázsiai nagyhatalom kivonult az országból. Kolozsvár, az ősi római telep, átélte a népvándorlást és Árpádházi királyaink alatt már gazdag, virágzó város. Egy darabig vegyes lakosságu — magyarok és szászok lakták —, de a reformáció korában szinmagyar várossá lett.

Kolozsvár nagyszámu műemléke mutatja, hogy a magyarság nemcsak védte a nyugateurópai kulturát, hanem ő maga is értékes alkotásokkal járult hozzá a nyugat művészeti kincseihez. Itt volt a központja egyik legfejlettebb és világhirü középkori és ujkori magyar müiparnak, az ötvösségnek. Ujhelyi Gábor nevét jegyezte fel a magyar művészettörténet, a hires reneszánsz ötvösmesterét. Kolozsvári Tamás — Thomas de Coloswar —, aki Zsigmond király korában élt, Kolozsvárt tette a hires freskófestészet középpontjává. A hires szobrásztestvérek apja, Miklós, szintén kolozsvári festő volt. A város épitészeti emlékei büszkeségei lehetnek az egész magyarságnak. A főtéren áll a gyönyörü gótikus Szent Mihály-templom, Magyarország egyik legszebb középkori épitészeti emléke. Épitészeti érdekesség a tömör, szinte zord hangulatu, szintén gótikus emlék: a Farkas-utcai református templom. Középkori épitészeti emlék Mátyás király szülőháza is. Ez az épület Méhffy Jakab gazdag kolozsvári magyar polgár tulajdona volt. Hunyadiék, ugy látszik, átutazóban voltak Kolozsvárt s itt, ebben a kényelmes polgári házban hozta a világra Szilágyi Erzsébet Mátyást, Magyarország és Európa egyik legnagyobb uralkodóját. A király, aki egész uralkodása alatt nyugateurópai ügyeivel volt elfoglalva, tudtunkkal csak egyszer fordult meg Kolozsvárt. De elfelejthetetlen emléket hagyott maga után. Panaszra mentek hozzá embertelen birójuk ellen a kolozsváriak, s az igazságos király a birót visszaéléseiért rögtön felelősségre vonta és fejét vétette. Ehhez füződik a fahordásról szóló adoma.

A szatmári béke után, a „gubernium" alatt Kolozsvár semmit sem vesztett, hanem inkább nyert kulturális és politikai jelentőségében. Erdély fővárosába is bejutott az akkor Európaszerte divatos barokk-stilus, amely azonban itt egészen magyarrá lett. A főtéren levő Bánffy-palota, egyik Bánffy-gubernátornak a palotája, egyik legszebb barokk épitészeti emlék.

Kolozsvár a fejedelmek alatt lett az erdélyi magyar kultura központja. A református kollégiuma 1622-ből való s egyik tanára volt Apáczai Cseri János, a bölcselettan magyar megalapitója. Katolikus főiskoláját a nagy Báthory István alapitotta 1581-ben. A város falai között született meg a magyar szinjáték. A kolozsvári magyar szinház alapitását az 1795-iki országgyülés határozta el s a szinház a nemzet áldozatkészségéből a XIX. század első éveiben épült meg. A nagy történeti időkben, a nehéz századokban, sok vihart láttak Kolozsvár falai. Sok nagy esemény játszódott le a városban. Bár nem volt az erdélyi fejedelmek székhelye, de az országgyülések legnagyobb részét mégis itt tartották. Izabella királyné 1551-ben itt adta át Habsburgi Ferdinánd meghatalmazottjának a magyar koronát. Főterén, a Szent Mihály-templom körül, játszódtak le a szörnyü véres jelenetek Báthory Zsigmond fejedelem korában, itt kiáltották ki Bethlen Gábort 1613-ban erdélyi fejedelemmé. II. Rákóczi György után, akinek meggondolatlan lengyelországi háborus vállalkozása Erdélyt pusztulásba döntötte, török ostromot is átélt a város. Budán kivül egyetlen városa sincs Magyarországnak, ahol annyi sorsdöntő esemény játszódott le, mint Kolozsvárt.

Nagy emlékek idéződnek fel ezen a történelmi napon, amikor a magyar honvédség bevonult az ősi városba, melynek utcáin és patinás házai között talán ott lengenek a mult nagy szellemei.

A romániai tisztogatás

Antonescu tábornok, a román diktátor teljes energiával folytatja a tisztogatás munkáját. Rendeletet adott ki, amelynek értelmében tizenegy tábornokot elbocsátanak a hadseregből, köztük Argetoianu volt miniszterelnököt is. A magasrangu katonák ellen az a vád, hogy az állam jóléte ellen dolgoztak és hizelgéssel szerezték meg állásaikat. Ugylátszik Antonescu nem hive a hidalgó-dolgoknak, s követi Hitler példáját, aki megszüntette a cimeket. Második rendelkezésében ugyanis eltörli a kegyelmes cimet és elrendeli, hogy őt magát is ezentul csak a „tábornok ur" cime illeti meg. A volt politikusok vagyonának eredetét továbbra is kutatják.

A román tisztviselők uj esküjükben hűséget fogadnak a nemzet, a király s a román állam iránt. Az esküben ez is benne van: *„Esküszöm, hogy tisztességes leszek."* A tisztogatás egyébként Bukarest hivatalaiban is megindult és a segélyezési alap felülvizsgálatánál kezdték meg, az alap kezelőjének és sok más egyénnek elbocsátásával.

Van a történetirásnak egy régebbi megállapitása, amely szerint a törvények és a kormányok rendeletei a leghivebben tükrözik vissza a korok szellemét és az illető országok belső viszonyait. Antonescu román diktátor rendeletei ennek a tételnek helyességét bizonyitják.

A német-angol totális légi háboru

A német-angol légi háboru egyre hatalmasabb arányokat ölt, s közben bekövetkeztek mindama borzalmak, amelyeket azok az előrelátó szellemek megjövendöltek, akik a gépháborut évekkel ezelőtt előre vetitették. A német támadások célja éjjel ismét London volt és egész sor katonai és hadászati szempontból jelentős pontot támadtak meg Angolországban. Az angol fővárosban, mielőtt a német éjszakai támadás megindult volna, hatszor rendeltek el légiriadót. A Reuter-jelentés szerint a német repülők sok bombát dobtak a külvárosokra és a környékre, magában Londonban raktárak s üzemek gyulladtak ki. Ugy látszik — mondja az angol jelentés —, hogy előbb tapasztalt repülőket küldenek ki, ezek gyujtóbombákat dobnak le, majd értesitik az Észak-Franciaországban várakozó rajokat, s ezek a tüzek fényénél repülnek a fontosabb célpontok felé.

Hogy London milyen komoly veszélyben forog, mutatja az, hogy az angol hatóságok ujabb légvédelmi rendelkezéseket bocsátottak ki. Ezek az uj rendszabályok főleg a gyárakra, a bennük dolgozó munkásokra és a közüzemek alkalmazottaira vonatkoznak.

A szerdára virradó éjjel angol repülők Berlinig törtek előre. Több gyujtó és időzitő bombát dobtak le, s találat érte többek között a Brandenburgi kaput, a birodalmi gyülés palotájának egyik szárnyát és a Szépművészeti Akadémiát. Az angolok, mint a német jelentés megállapitja, elsőizben használtak ötszáz kilogrammos robbanóbombákat. Az angolok Észak-Franciaországban és Belgiumban is támadtak. A német véderőparancsnokság szándékosságot lát abban, hogy az angol repülők kulturális célokat szolgáló épületeket is támadtak.

A *Messaggero* berlini jelentése szerint Göring birodalmi tábornagy parancsára a német bombázók kedden London előkelő negyedeit vették célba s bombatalálatok érték igen sok ipar- és pénzmágnás bankár és arisztokrata palotáját. Ez a bombázás válasz volt a berlini és a hamburgi munkásnegyedek bombázására. A Messaggero szerint a németek ezeket a támadásokat a *végletekig folytatni fogják,* ezért Churchill és társai saját népük előtt rendkivül nehéz helyzetbe kerültek.

A német-angol légi háboru napról-napra mindinkább hatalmas arányu gépharccá fejlődik ki, amelyben a szembenálló felek végsőkig mennek a kiméletlenségben. Mindenesetre felvetődik a kérdés, hol ér ez majd véget, milyen eszközökhöz nyulnak még a németek vagy az angolok? A gyujtó és a robbanóbombákkal még nem meritették ki a modern gépháboru egész arzenálját. Hátra vannak még az elmult világháboru szörnyü, de azóta nagyban tökéletesitett harcieszközei, a gázbombák. *Olasz lapvélemények szerint Anglia már meg is kezdte a vegyiháborut.*

Churchill beszéde

Winston Churchill angol miniszterelnök szerdán este rádióbeszédet mondott,

amelyben ismertette a totális légi harccal kapcsolatos helyzetet. Foglalkozott elsősorban Németországnak Anglia elleni repülővállalkozásaival. Hangsulyozta a légi vállalkozások döntő fontosságát és kijelentette, hogy Németország számára nagyon kockázatos lenne megkisérelni Nagy-Britannia megszállását, mielőtt nem biztositotta a maga számára a légitér fölötti uralmat. Anglia ma sokkal erősebbnek érzi magát, mint juliusban volt. A németek előkészületeket tesznek nagyarányu betörés megkisérlésére. Hamburgtól Brestig jelentékeny arányu német hajóösszevonás folyik. Churchill rámutatott arra, hogy nem lehet tudni, mikor kisérlik meg a németek a tengeren való átkelést, sőt az sem bizonyos, hogy egyáltalán meg fogják kisérelni. Ha megkisérlik — mondotta Churchill, — akkor ez rövid időn belül meg fog történni, mert az időjárás bármely pillanatban megváltozhatik. Ezért Angliának a jövő hétre ugy kell tekintenie, mint történelme egyik legfontosabb hetére. Churchill ezután ismertette az angol véderő erejét és képességeit, valamint küzdeniakarását. Beszéde végén elismeréssel szólt London légvédelmének tagjairól és a lakosság nyugalmáról. Hangsulyozta, hogy az angol nép nem törik meg és nem adja fel a küzdelmet.

Ez a beszéd is, mint Churchill minden eddigi megnyilatkozása, bizakodó hangu. A legfontosabb mindenesetre az a megállapitása, hogy Hamburgtól Brestig jelentékeny arányu *német hajóösszevonás folyik.* A hatalmas arányu légi harcnak, melyet a németek Göring parancsnoksága alatt London ellen megindítottak, nyilvánvalóan az a célja, hogy a helyzetet az angol szigetország *megrohanására éretté tegyék.*

Egyiptom és Olaszország

Legujabb jelentéseink szerint Angolország megerősitette nagy hajóegységekkel földközitengeri flottáját. Néhány nappal ezelőtt adtunk hirt arról, hogy Egyiptomban erős angol csapatokat vontak össze a birodalom csaknem minden részéből. Ezek a jelentések azt sejtetik, hogy a Földközi-tengeren, vagy a Nilus-menti országban rövidesen nagy események fognak lejátszódni. Kié lesz a kezdeményezés? A jövő megmutatja.

Egyiptom rendkivül veszélyes helyzetben van az uj európai háboru kezdete óta. Angolországhoz barátsági és szövetségi szerződés kapcsolja, melynek értelmében fontos utvonalait, repülőbázisait kénytelen az angolok rendelkezésére bocsátani háboru esetén. Igen nehéz és egészen különös helyzetben van tehát Egyiptom. Akkor is hadiszintérré válhat, ha különben mindent elkövet semlegességének megőrzésére. Mussolini junius 10-iki beszédében kijelentette, hogy *nem szándékozik Egyiptom ellen háborut viselni.* Az olasz kormány azóta többször joggal kifogásolta Egyiptom viselkedését, amely az olasz felfogás szerint, nem felel meg a semlegesség követelményeinek. A valóság kétségkivül az, hogy Egyiptom voltaképpen nem más, mint az angolok katonai és tengeri támaszpontja Olaszország ellen. Az 1936-iki angol-egyiptomi szerződés olyan nagy jogokat biztositott az angoloknak Egyiptom földjén, hogy azok nem egyeztethetők össze a semlegesség követelményeivel.

Ugy látszik, Egyiptom bár még nem is harctér, de a háboruba mindinkább belekeveredik. Megtámadása semmiesetre sem könnyü feladat az olasz hadsereg számára. Északon egy hatszáz kilométer szélességü homokpuszta választja el Cirenaikát a Nilus deltájától. Vannak közben oázisok, de azok is nagy távolságra esnek egymástól, és nem igen könnyitik meg az előrenyomuló olasz hadsereg feladatát. Megközeliteni tengeren Egyiptomot, szintén nem könnyü. Ehhez az egész olasz tengeri és repülőflottának egyesült támadására van szükség Alexandriánál és a Szuezi-csatorna bejáratánál. Kevésbé nehéz megközeliteni Egyiptomot dél felől. Itt Szudánt már kisebb távolság választja el Abessziniától és az olaszok nagyon előnyös helyzetre tettek szert azáltal, hogy a Brit-Szomálit megszállták. Ezt most hadibázisnak használhatják fel az angol-egyiptomi kondominium, Szudán ellen. De a csapatok élelmezése és hadiszerrel való ellátása itt sem könnyü feladat. Legujabb jelentéseink szerint Mussolininak eltökélt szándéka, hogy behatol Afrika szivébe és közben Egyiptomban is tiszta helyzetet teremt.

Románia átalakulása

Antonescu kiáltványban fordul szembe az országban fellépett mozgalmakkal

Bukarest, szept. 11. (Bud. Tud.) Antonescu államvezető ma ujabb kiáltványt intézett az ország lakosságához.

— *Az országban, de különösen a fővárosban anarchisztikus mozgalmak ütötték fel fejüket* — mondja a kiáltvány. Én visszaadtam a népnek a szabadságát, amelyet elraboltak tőle. Azért tettem ezt, hogy ez a szabadság csakis az állam felemelésére használtassék. Aki ezt az anarchia által az ország tönkretételére használja fel, az a nemzet elsőszámu közellenségévé válik.

A kiáltvány továbbiakban hangoztatja, hogy az államvezér ujra felépiti az országot alapjaitól kezdve. *Függetlenségünket és szabadságunkat veszélyeztetjük, ha nem állitjuk helyre a rendet az egész országban.*

Végül kijelenti Antonescu, hogy atyai szeretettel fog enyhiteni minden fájdalmat, amennyire ezt a mai szegénységben és felfordulásban teheti, de *teljes szigorral fogja megtorolni azokat a próbálkozásokat, amelyek az államnak meg akarják adni a kegyelemdöfést.*

Részleges leszerelések a román hadseregben

Bukarest, szept. 11. (TP) A miniszterelnökség hivatalosan közli, hogy megtették a megfelelő intézkedéseket a román hadsereg részleges leszerelésére.

Károly exkirály Portugáliába utazik

Bukarest, szept. 11. (Német TI) A lapok hivatalos forrásból közlik, hogy *Károly* volt király Franciaországon és Spanyolországon keresztül *Portugáliába utazik,* ahol a portugál kormány engedélyével véglegesen letelepszik. A volt király irásbeli nyilatkozatot tett, hogy sem ő, sem kisérete *semmiféle politikai tevékenységet nem fejt ki.*

Hadműveletek

A német véderő főparancsnokságának jelentése a légi támadásokról

Berlin, szept. 11. (Német TI) A véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenség az elmult éjszaka Észak-Franciaország, Belgium és Észak-Németország több pontján több bombát dobott le. Ezek azonban csak kevés kárt okoztak.

Néhány ellenséges repülőgép egészen Berlinig nyomult előre és ott bombákat dobott le. A lakó- és üzletnegyedekben több helyen tüz keletkezett. A belvárosban találat ért két kórházat. A diplomatanegyedben a beomlás veszélye miatt átmenetileg ki kellett üriteni több utcasort. Egy bomba eltalálta a birodalmi gyülés épületét, egy másik pedig a szinművészeti főiskolát. Öt polgári lakos meghalt, többen megsebesültek. A biztonsági és segédszolgálat, valamint a berlini lakosság házi légoltalmának erélyes beavatkozása megakadályozta, hogy a sok gyujtóbomba nagyobb kárt okozzon.

London városának és kikötőjének hadászati épitményei voltak a német megtorló támadások keddi legfontosabb céljai. A már régebben okozott tüzeket sok uj tüzvész növelte. Ezenfelül bombával árasztottuk el még Délkelet-Anglia más fontos hadászati célpontjait, főképpen kikötőépitményeket, repülőtereket és ipari épületeket.

A Hebridáktól délre egy harci repülőgépünk egy angol hajókaravánból elsülyesztett egy 8000 tonnás kereskedelmi hajót.

Az Anglia fölött lezajlott harci cselekmények során elvesztettünk három repülőgépet. Légvédelmi tüzérségünk és éjszakai vadászaink a Berlin ellen támadó gépek közül lelőttek egyet-egyet, mig haditengerészeti tüzérségünk négy másik ellenséges gépet semmisitett meg a La Manche-csatorna partján.

A Buckingham-palotát is megrongálta egy bomba

London, szept. 11. (Reuter.) **A Buckingham-palotát egy bomba megrongálta. Mialatt a király London keleti részében járt, egy kis halastóban felrobbant a bomba. A medence a Buckingham-palotához tartozik, a palota északi oldalán van, azon a részen, ahol békeidőben a nyári gardenpartikat rendezték. A bomba hétfőn esett a medencébe és kedden robbant, olyan nagy erővel, hogy a medence keleti része a levegőbe repült. A palota északi szárnyának ablakai betörtek.**

A király és a királyné London egyik utcáján tartózkodott, amikor a légi támadás kezdődött. Egy közeli postahivatal óvóhelyén találtak menedéket.

Részletes jelentések a Berlin elleni angol légi támadásról

Berlin, szept. 11. (Német TI) Az angol repülők az elmult éjszaka ismét bombáztak *nem katonai célpontokat* Észak-Franciaországban, Belgiumban és a Birodalom területén. A támadás sulypontja a *Belgiumon* és a *birodalmi fővároson* volt.

Berlinben holdfényes éjszaka igen sok bombát dobtak a belvárosra és a nyugati negyedekre. Sok tüz keletkezett s a robbanások is károkat okoztak, különösen néhány kórházban, szállodában, középületben, valamint az üzleti és lakónegyedekben. A tetőtüzeket hamarosan eloltották. Egész sor értékes műtárgy, több lakberendezés, valamint kórházberendezés elpusztult. Különböző épületek falazata erősen megsérült. Több ház fala beomlott, más helyen beomlással fenyeget, ugyhogy *a város belsejében egész utcasorokat ki kellett üriteni.* A támadásnak öt halottja, valamint több sulyos és könnyü sebesültje van.

Hála a berlini lakosság fegyelmezett magatartásának, meg lehetett akadályozni, hogy a sok gyujtó és robbanó bomba nagyobb kárt tegyen emberéletben.

Két ellenséges repülőgépet lelőttünk, egyet légvédelmi tüzérségünk, egyet pedig éjszakai vadászaink.

Találat érte a Brandenburgi-kaput és a szépművészeti akadémiát

A kevés ledobott bomba közül néhány olyan célpontokat talált el, amelyek nemcsak nemzeti, de *nemzetközi szempontból is igen jelentősek.* Igy a többi között felgyujtották a német mérnökök egyletének házát, amelyet világszerte ismernek s amely mindenkor sok diáknak, tudósnak és a világ minden részéből származó technikusnak volt hajléka és találkozó helye. Ezenkivül találat érte a *Brandenburgi-kaput* s az amerikai nagykövetség közvetlen közelében, a Párisi-téren lévő *szépművészeti akadémiát* is. Az akadémia épületében a tan- és munkatermeken kivül bel- és külföldi művészek munkáiból rendeznek állandó kiállitásokat. A város központjában, a leglakottabb negyedben, *gyujtóbombák érték a Hedwig-kórházat.*

Az angol repülőgépek, amelyek a szerdára virradó éjjel Berlin központja ellen intéztek támadást és a hires Brandenburgi-kaput, a birodalmi gyülés épületét és több lakóházat megrongáltak, sok bombát dobtak, amelyek *közvetlenül az Egyesült Államok nagykövetsége mellett csapódtak le.* Több eddig még fel nem robbant bomba *a nagykövetség kertjébe hullott.* Lehet, hogy ezek „bedöglött bombák", de tartani lehet tőle, hogy időzitett bombák. *Az amerikai nagykövetség ezzel komoly veszélyben forog.* Ezért körültekintő intézkedéseket tettek, hogy megmentsék az értékes épületet: egy régi porosz palotát. Csak szerencsés véletlennek köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár. *Egy nagy bombaszilánk azonban áttörte az ügyvivő dolgozószobájának ablakát és a szemközti falba furódott.* Az amerikai ügyvivő nemrégiben még a nagykövetség épületében lakott.

Göbbels kertjébe is zuhant egy angol bomba

A szerdára virradó éjszaka a Berlin elleni angol légi támadásról, amely különösen a diplomáciai negyed ellen irányult, a NTI-hoz további részletek érkeztek: Dr. *Göbbels* birodalmi propagandaügyi miniszter Hermann Göring-strassen lévő házától három méternyire egy hét kilogramm sulyu gyujtóbomba esett le. A bomba a miniszter kertjében mély lyukat szakitott és egy hatalmas rózsaágyat megrongált.

„A küzdelem döntő szakaszához érkezett"

Vichy, szept. 11. (MTI) Vichy egészen London borzalmas bombázásának hatása alatt áll. A francia-angol szakitás és a két ország közötti feszült légkör ellenére a francia közvélemény élénken figyeli volt szövetségesének megpróbáltatásait. Az általános vélemény az, hogy *a küzdelem döntő szakaszához érkezett.* Jólértesült körökben azt hiszik, hogy a földközitengeri feszültség növekedése és az olaszok afrikai előkészületei közvetlen kapcsolatban állanak London megsemmisitésével. Fölteszik, hogy Afrikában az olaszok nagy támadása egyidejüleg megy végbe a németek angliai partraszállási kisérletével.

A lapok nagy terjedelemben számolnak be a bombázások borzalmairól. Ugy vélik, hogy *az emberiség története nem ismer ehhez hasonló rombolást.* A *Petit Parisien* szerint London pusztulása minden emberi képzeletet felülmul.

A *Temps* azt hiszi, hogy a háboru nem tarthat sokáig hasonló eszközökkel; az anyagi és az idegi lehetőségeknek is határaik vannak. A lap véleménye az, hogy a német partraszállási kisérletre akkor kerül sor, ha a légi támadások meghozták már az előre kiszámitott eredményt.

Olasz hivatalos jelentés

Valahol Olaszországban, szept. 11. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 96. közleménye:

Olasz légi alakulatok ismételt légi támadásokat intéztek Sollum, Sidi Barran és Marsa Matru ellen. Katonai célpontokat bombáztak és gépjárműveket, valamint csapatokat vettek gépfegyvertüz alá. Bombavetőink szemmellátható károkat állapitottak meg. A légi küzdelem során két ellenséges vadászrepülőgépet biztos tudomás szerint, két másikat valószinüleg lelőttünk. Két olasz repülőgép hiányzik.

Az ellenség légi támadásokat hajtott végre Bardia, Tobruk és Derna ellen. A nemkatonai célpontokban okozott károk jelentékenyek. Emberéletben tizenhárom halott és huszonegy sebesült a veszteség. Egy ellenséges repülőgép találat következtében a tengerbe zuhant; három tisztje fogságba esett. Egy másik repülőgépet a 95. közleményben jelzett tevékenység során lőttünk le.

Kelet-Afrikában angol repülőgépek bombákat dobtak Kasszalára és három sebesülést okoztak. Vadászrepülőink egy gépet lelőttek; a személyzet két tagja odaveszett, a harmadik fogságba esett.

Mi az igazság az olaszországi letartóztatások körül?

Róma, szept. 11. (MTI) **Illetékes olasz körökben határozottan cáfolják az angol rádiónak azt a hirét, amely szerint az olasz arisztokrácia körében számos letartóztatás történt. Hangsulyozzák, hogy csupán Philippo Doria herceget, aki közismert volt antifasiszta magatartása miatt, defetista nézetei miatt internálták, továbbá Alessandro Torlonia herceget előállitották, akit azonban, miután helyzete tisztázódott, rövidesen el is bocsátottak a rendőrségről.**

Harmincháromezer repülőgépet épitenek Amerikában

Washington, szept. 11. (Stefani.) **A védelmi bizottság vezetője kijelentette, hogy az Egyesült Államok 33.000 repülőgépet gyártanak. Ezeket 1942 április 1-én már szállithatják.**

Alexandria kikötőjéből kifutott az angol flotta

Istanbul, szept. 11. (KH) **Kairóból jelentik, hogy az angol hadiflotta, amely Alexandriában horgonyzott, elhagyta állomáshelyét és ismeretlen helyre távozott. Ez a flotta több nagy és modern csatahajóból, két repülőgépanyahajóból, valamint számos cirkálóból, torpedórombolóból és tengeralattjáróból áll.**

Rövid külpolitikai hirek

Roosevelt elnök szerdán este mondja első választási beszédét.

A francia minisztertanács egész sor olyan intézkedést hagyott jóvá, amelyek célja Franciaország „megtisztogatása és meggyógyitása". Folytatják az állampolgárság megvonására irányuló eljárást azon személyek ellen, akik május 10-e és junius 30-a között elmenekültek az országból; intézkedéseket foganatositottak az emigránsok ellen; végül lefektették a hivatalok megtisztitásának alapelveit is.

Dr. Subasics, Horvátország bánja, elrendelte, hogy minden üzért tartóztassanak le és szállitsanak kényszermunkatáborba.

Lisszaboni közlés szerint az amerikai repülőgépeken és személyszállitó hajókon decemberig minden helyet előre lefoglaltak. Sok menekült várja Portugáliában a beutazási engedélyt az Egyesült Államokba, illetve más amerikai országokba. A portugál hatóságok nem engednek be több menekültet mindaddig, amig a mostaniak nem utaznak el.

A török nemzeti tanács csütörtökön reggel hosszabb szünet után összeül. A tanácskozások valószinüleg több napot vesznek igénybe. Az ülés előtt Szaradzsoglu külügyminiszter a folyó külügyi kérdésekről ad tájékoztatót.

Vitéz Szabó László ezredes, a kvirináli magyar követség katonai attaséja és felesége szerdán nagyszabásu fogadást adott a kolozsvári bevonulás alkalmából. A háromszáz meghivott vendég sorában ott volt az olasz politikai, katonai és kulturális élet igen sok vezető személyisége is.

A német birodalmi kormány meghivására Serrano Suner spanyol belügyminiszter legközelebb többnapos látogatásra Németországba érkezik.

Kolozsvár mámoros lelkesedéssel fogadta a bevonuló honvédséget

Ismét és ismét ujjongva ünnepelték kormányzónkat, a tengelyhatalmak vezéreit és a magyar államférfiakat — Az ünnepség szónokai hangsulyozták az erdélyi magyarság soha meg nem ingott hitét — A honvédség diszfelvonulása Kolozsvár város tiszteletére

Kolozsvár, szept. 11. Erdély szive, kincses Kolozsvár, zászló- és virágdiszben várta a 22 évi rabság után felszabadulást hozó magyar honvédek bevonulását. Már korán reggel boldog izgalommal tódul a tömeg az utcákra. Az utcák feketélnek a lelkes tömegtől, amely minduntalan harsány éljenzésben tör ki. Ujra és ujra felhangzik a kiáltás: *„Horthy! Horthy!“* Éltették gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt és gróf *Csáky István* külügyminisztert, de ugyanilyen lelkesedéssel ünneplik *a tengelyhatalmak nagy vezéreit, Hitlert* és *Mussolinit*, valamint munkatársaikat, *Ribbentrop* és gróf *Ciano* külügyminisztereket. A magyar zászlóerdőben sok helyütt ott leng a német horogkeresztes lobogó és a zöld-fehér-piros olasz zászló.

Legsürübb az embertömeg a főtéren, az ünnepélyes fogadás szinhelyén. A *Mátyás-szobor* tövében diszes emelvény várja az előkelőségeket. A szoborról ma reggelre hirtelen eltünt a román felirás. A románok ugyanis ezt irták a szobor talapzatára: „Itt van Hunyadi Mátyásnak, a románok legnagyobb fiának szobra. Az egész világot le tudta győzni, de a saját nemzetét nem.“ Kolozsvár lakossága sohasem tudta megérteni, miért volt Mátyás király a románok legnagyobb hőse, de nem értették a felirat másik részét sem, hiszen *Mátyás legyőzte a románokat és diadalra vitte azt a magyar kulturát, magyar szellemet, amely minden bajon és szenvedésen át, most is diadalmaskodott.*

A történelmi főtér a várakozás izgalmában

Ez a főtér Erdély egyik legszebb főtere. Ahol most a diszemelvény áll, *ott tiltakozott Erdély magyarsága Romániához való csatlakozása ellen.* A térnek szinte minden épülete és köve történelmet áraszt. A Monostori-uton, ahol a honvédek bevonultak, 92 évvel ezelőtt is honvédek vonultak be, Bem apó pirossapkás honvédei.

Itt van a hatalmas *Szent Mihály-templom.* Sok nevezetes esemény és számos országgyülés szinhelye. Itt ravatalozták fel *Bocskay Istvánt*, amikor Kassáról Gyulafehérvárra vitték. Itt választották meg Erdély legnagyobb fejedelmét, *Bethlen Gábort.*

Sok helyütt látni a város szép bástyás cimerét, amelyet még *Nagy Lajos* király adományozott Kolozsvárnak. Itt van a történelmi nevezetességü plébánia-épület és ide látszik az a ház, ahol *Déryné ifjasszony* lakott. A főtéren áll az 1848-ban épült városháza, amelynek erkélyéről az Uniót kimondották. A több évszázados polgári házak éppen olyanok, amilyenek századokkal ezelőtt voltak, igy *az a ház is, ahol Mátyás király született.*

Kilométerhosszu aszta, ételekkel roskadásig megrakva

A főtérre vezető egyik nyilt utcán *kilométer hosszu asztalt állitottak fel.* Az asztal roskadásig megrakva. *Töltött káposztával, kürtös kaláccsal és jóféle borral várja az asztalok mögött várakozó asszonynép a magyar fiukat.* A kalácsba valósággal a lelküket sütötték bele a hostáti asszonyok.

Egyre gyülik az ember és *egyre leirhatatlanabb lesz az örömujjongás, a mámoros lelkesedés.* Még nincs semmiféle megszervezett ünnepség, de a szivekben, a lelkekben ünnepet ül a felszabadulás öröme. *Kolozsvár és fél Erdély népe ott hullámzik a főtéren, az utcákon és élvezi, hogy szabadon ünnepelheti Magyarország kormányzóját, a magyarság nagyjait, a magyar hadsereget.*

Hirtelen felcsendül a Himnusz. Önként, a szivekből tör fel a magyar imádság. Majd az egyik felvonuló csoport a Székely-indulót énekli. A közönség kipirult ajkkal, lelkesen együtt énekel a felvonulókkal.

Végeláthatatlan áradatban özönlik Kolozsvár és a város környékének népe. Már órákkal az ünnepség előtt *a felszabadulás mámoros öröme árad el a fellobogózott virágos városon.* Itt dobog most egész Erdély és az egész magyarság szive is.

A hatalmas tömeg *egetverő éljenrivalgással fogadta a két óra után a városba érkező első honvédcsapatokat.* Csak akkor némult el a tomboló éljenzés, amikor a jelenlevő tábornok törzskarával a diszemelvény elé ért és fölcsendült a Himnusz első akkordja. Mélységes áhitattal énekelte végig a tömeg a magyar imádságot s utána megkezdődött a fogadóünnepség, amelyet Kolozsvár városa és a kolozsvári magyar párt rendezett. A csapatok parancsnoka kiséretével elfoglalta helyét a diszemelvényen. Ott foglalt helyet a néhány perccel később érkezett *Fütterer* budapesti német légügyi attasé is.

ber jelent meg a felemelő ünnepségen. Rámutatott arra, hogy *az erdélyi magyarságot vallási, társadalmi és osztálykülönbség nem választotta el soha és Erdély népe a jövőben sem fog ismerni ilyen válaszfalakat.* Hódolatteljes szavakkal emlékezett meg a *kormányzó ur őfőméltóságáról,* akinek parancsából a honvédség elhozta a felszabadulást. Erdély felszabadulása — mondotta a püspök — nemcsak a magyaroknak, hanem *minden nemzetiségnek áldást és magyar kulturát jelent.*

Ezután megindult hangon, megható történetet mondott el: Jelentem Nagyméltóságodnak, hogy vasárnap *egy magyar iparosasszony átadott nekem egy zászlót, amelyet titokban, könnyek között himzett.* Arra kért, hogy a hadiárvákról megemlékezve *adjam át ezt a zászlót Főméltóságu kormányzó urunknak, hogy hadd hirdesse ez a lobogó az összefogást és azt, hogy Magyarországon egyetlen árva se legyen többé egyedül.*

A püspök hálával emlékezett meg gróf *Teleki Pál* miniszterelnök és gróf *Csáky István* külügyminiszter emberfeletti munkájáról. Az erdélyi magyarság — mondta — megfogadja miniszterelnökének, a nemzet nagy tanitómesterének intelmét és Csáky István szavait. *„A magyar néppel számolni kell, de a magyar népre számitani is lehet!“* Eleget teszünk államférfiaink intelmeinek és *nem zavarjuk meg soha a felekezeti s a társadalmi békét, hanem egy akarattal dolgozunk a jobb jövőért.*

A püspök köszönetet mondott *Németország és Olaszország támogatásáért és jóakaratáért.* A két baráti nagy nemzet nevének emlitésekor a hatalmas tömeg szavalókórusban kiáltotta: *Hitler! Duce!* Az uj magyar határokon kivül maradt magyar testvérekről szólott ezután. „Ha gyermekem — mondta — másutt lakik és nem él velem egy fedél alatt, ez a gyermek akkor is az enyém. Féltem, szeretem és dolgozom érte.“ *Üzenjük azért elszakadt testvéreinknek, hogy amig dobog a szivünk, addig dolgozunk és imádkozunk értük.*

A tömeg ujból és ujból *éltette kormányzó urunkat, honvédségünket, Németországot és Olaszországot.*

Az erdélyi szászság együttérzése

Kiss Elek püspökhelyettes az erdélyi unitárius egyház nevében meghatottságtól remegő hangon szólt Erdélyről, amelynek *védelmét most a honvédség veszi át. Alberti Richárd,* a kolozsvári szász luteránusok lelkész-elnöke magyarul mondott szavai után a szász evangélikus egyház üdvözletét német anyanyelvén tolmácsolta. Rámutatott arra, hogy az erdélyi szászság hatszáz esztendeje mindig részt vett Erdély épitő munkájában. Készek vagyunk most is erre az épitő munkára — mondotta. — Beszédét ugy fejezte be: *Éljen a honvédség!*

Az erdélyi magyarság, amely a világháboru előtti testvéri együttélés után az elmult 22 esztendőben is sorsközösségben élt a szászsággal, egetverő éljenzéssel fogadta ezeket a szavakat.

Járosi Andor lelkész a kolozsvári evangélikusok nevében üdvözölte a bevonuló honvédeket. *Kerekes István* tart. alhadnagy a világháboru nyolcezer kolozsvári hős katonája nevében szólott a bevonuló honvédekhez. A szél lengette a magyar zászlókat, amikor katonás feszességgel emelte szemeit a szent piros-fehér-zöld szinekre és ugy mondta a honvédség képviselői és az erdélyi magyarság szine előtt: *Fogadjuk, hogy készek vagyunk minden áldozatra, készek vagyunk odaadni az életünket is*

Az erdélyi magyar asszonyok üdvözlete

Gróf *Bethlen Györgyné* a katolikus asszonyok nevében szólott. Meghatódott hangon kiáltotta a világba Kolozsvár főteréről, hogy bár ez a hajdani kincses város leszegényedett, mégis megtartotta legnagyobb kincsét: *a hitet.* Beszéde után hatalmas éljenzés mellett csokrot nyujtott át a parancsnokló altábornagynak. *Vásárhelyi Jánosné,* Erdély református püspökének felesége a honvédeinket az erdélyi református egyházkerület nőszövetsége nevében köszöntötte és a magyar asszonyok hálás köszönetét tolmácsolta. Megemlékezett a *határokon kivül maradt magyar testvérekről* is, majd egy nemzetiszinü csokrot és szalagot nyujtott át a parancsnokló altábornagynak. Örömujjongás közt diszitették fel a magyar lobogót az erdélyi magyar asszonyok virágjaival és szalagjával. Az unitárius nők nevében dr. *Mikó Lőrincné* köszöntötte a felszabadító csapatokat, majd utána a luteránus nőszövetség nevében *Mansberg Margit* bárónő mondott istenhozottat.

Szivbemarkoló jelenet következett ezután. Három kis diák lépett az emelvényre és köszöntötte a felszabadító honvédséget. Az egyik kis diák csokrot adott át az altábornagynak. A kemény magyar parancsnok arca meglágyult és átölelte a virággal kedveskedő magyar gyermeket.

Közben egyre vészesebben gyülekeztek a fellegek és az üdvözlő beszédek elhangzása után *eleredt az eső.* Mintha az ég is próbára akarta volna tenni azt a kolozsvári magyarságot, amely 22 éven keresztül annyi próbát és szenvedést állt ki. Talán azért esett az eső ezen az örömünnepen, hogy a kolozsvári magyarság bebizonyithassa: *boldog örömét nem zavarhatja meg semmi.* Az ünneplő ruhák megáztak, a viz tócsákban állott a főtéren és az utcák kövezetén, de a tizezres tömegből nem mozdult meg senki.

A parancsnokló altábornagy köszönő szavai

A parancsnokló altábornagy hulló esőben köszönte meg a fogadtatást.

— Hálás szivvel és meghatottan mondok köszönetet azért a meleg szeretetért, amellyel Kolozsvár fogadott. Tudom, hogy ez a fogadtatás nem nekem és nem csapataimnak szólt, hanem kormányzó urunknak (Hatalmas éljenzés.) **és a magyar Szent Koronának, amelynek egyik legszebb ékköve ez az ősi város volt. Kitörték a Szent Koronából ezt az ékkövet, de most ismét ott sziporkázik. Büszke örömmel jöttünk ide és köszönetet hoztunk azért, hogy Kolozsvár magyar maradt és egy percre sem rendült meg a hite. Kolozsvár Szent István birodalmának támasztó pillére volt. Ma Kolozsvár határőrző vár.**

Az altábornagy beszéde lassanként szinte beleveszett a tömeg ujjongó örömkiáltásaiba. A hangorkán egyre erősödött, *éltette a tömeg a kormányzót, a honvédséget, majd ismét Hitler és a Duce neve hangzott fel.*

A magyar pártelnök lelkes üdvözlő beszéde

Elsőnek dr. *Vékás Lajos,* az országos magyar párt kolozsvári tagozatának elnöke üdvözölte a bevonuló csapatokat.

— Kolozsvár város polgársága — mondotta — **napok óta várta ezt a pillanatot, amikor szemtől-szembe állhat a vitéz magyar hadsereggel, amelynek megérkezéséért huszonkét év óta szüntelenül imádkoztak. Sohasem lankadó reménykedéssel, hittel és teljes bizonyossággal vártuk a napot. E perctől kezdve ez a hadsereg mindnyájunk részére biztositja a rendet, a fegyelmet, a teljes biztonságot és nyujtja a felszabadulás és függetlenség érzését.**

— Hálás szivvel gondolunk e boldog pillanatban Magyarország kormányzójára. (A szónok szavait itt percekre megszakitotta a szünni nem akaró lelkes éljenzés.) **nagybányai vitéz Horthy Miklós őfőméltóságára, a hadsereg legfőbb hadurára, akinek két évtizedet meghaladó bölcs államvezetése, határozott vonalu külpolitikai iránymutatása meghozta a mi vérnélküli felszabaditásunkat. Mindig hódoló tisztelettel gondoltunk az ő fenkölt személyére és imánkba foglaltuk nevét. Most, amikor a felszabaditás folytán főhatalma alá kerültünk, szivből jövő fohászunkat küldjük a jó Istenhez, hogy tartsa meg őt nekünk és a magyar nemzetnek, hogy tovább vihesse Magyarország felszabaditására megkezdett munkáját és azt mielőbb befejezhesse, hogy még sokáig kormányozhassa az egységes, független, nagy Magyarországot.** (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Mély háláját fejezte ki lelkes éljenzés között gróf *Teleki Pál* miniszterelnöknek és gróf *Csáky István* külügyminiszternek emberfölötti munkájáért.

— Hálás szivvel gondolunk Magyarország nagy barátaira, a Német birodalomra és Olaszországra, ezek vezéreire a Führerre és a Ducera. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.), **akiknek támogatása mellett sikerült ezt a földet véráldozat nélkül szabaddá és ismét magyarrá tenni. Köszöntjük szivünkből azokat a testvéreinket, akik eddig velünk szenvedtek és akiknek tovább kell nyögniök a kisebbségi sors nehéz igáját. Az egész magyar nemzet együttérző szeretete, gondoskodó figyelme adjon nekik erőt e nehéz sors hordozásához és biztatást egy eljövendő jobb jövő megvalósitásához.**

— Az a nemzedék, amely végigélte ezt a keserves sorsot, vállalta a történelem által rárótt feladatot és hivatását becsületesen és örök időkre példát mutató módon betöltötte. És hogy ez igy történt, abban ennek a városnak elévülhetetlen érdemei vannak. A felszabadulás után lélekben, hitben, erkölcsben megtisztulva állunk szolgálatainkkal a megnagyobbodott magyar nemzet rendelkezésére. Éljen vitéz nagybányai Horthy Miklós! Éljen a magyar kormány! Éljen a vitéz magyar hadsereg! Éljen a megnagyobbodott Magyarország!

„Erdély magyarsága öntudatosan vállalta a szenvedéseket“

A jelenlévők viharos lelkesedéssel éljeneztek, majd a katolikus egyház nevében *Sándor Imre* katolikus püspöki helynök mondott üdvözlő beszédet. Megemlékezett a székely hadosztályról, majd hangsulyozta, hogy *az erdélyi magyarság öntudatosan vállalta a szenvedéseket.* A magyarság pillanatnyilag sem feledkezett meg a honvédségről és 22 évig várta sóvárogva a magyar katonaságot, hogy őrködjék a magyar kultura felett. Ennek a 22 esztendős várakozásnak minden sóvárgásával áll most Erdély népe a honvédek előtt.

Az éljenzés elültével *Vásárhelyi János,* Erdély református püspöke köszöntötte az erdélyi református egyházkerület nevében a diadalmasan bevonuló honvédséget. Különösen kiemelte, hogy nem elsősorban reformátusként, hanem mint *magyar* em-

A honvédség diszmenetben vonul el Kolozsvár tiszteletére

Az üdvözlő beszédek után az altábornagy parancsot adott, hogy *Kolozsvár városának tiszteletére díszmenetben vonuljon el a honvédség a Szent Mihály-téren felállitott díszemelvény előtt.* A parancs kiadása után a hatalmas tömeg nem törődve a zuhogó esővel, helyén maradt és ünnepelt. Felhangzott a Szózat, a tömeg egy emberként énekelte 22 esztendős elnyomatás után a hűség hitvallását.

Kolozsvár főterének remek palotáin zászlók lengedeztek. Az ablakokon és az erkélyeken pompás szőnyegek voltak fölteritve. Nemcsak az utcákon hullámzott a tömeg, hanem a környező utcák házainak ablakaiban is ember ember hátán szorongott. A magyar zászló mellett ott látjuk a német és az olasz lobogókat is. A tömeg türelmetlenül várt, éljenzi a hadsereget, majd *ujra el kezdi énekelni a Himnuszt.*

A legtöbb házon ott van Magyarország kormányzójának fényképe. A diszemelvényen már felsorakoztak az előkelőségek. Elől áll a parancsnokló altábornagy, mögötte pedig törzskara. A honvédség képviselőinek csoportját az erdélyi magyarság vezetői övezik. Gróf *Bethlen György,* a magyar párt elnöke tűzharcos jelvényekkel és hadikitüntetésekkel jelent meg a diszszemlén. Mellette áll *Inczédy-Jocksman Ödön,* a magyar párt ügyvezető alelnöke, dr. *Vékás Lajos,* a kolozsvári magyar párt elnöke, dr. *Szász Ferenc,* a kolozsvári magyar párt ügyvezetője, *Török Bálint* az ünnepség főrendezője.

Elhozták az ünnepségre a 21. gyalogezred eredeti zászlóját. A diszszemlére várakozók között igen sokan vannak, akik tényleges tagjai voltak Kolozsvár házi ezredének. *Megjelent Kolozsvár volt katonai parancsnoka is, aki annak idején kénytelen volt átadni a várost, de aki megérte ezt az örömnapot, hogy ő vehette át ismét a 22 éve elszakitott Kolozsvárt.*

Megkondul a Szent Mihály templom öreg harangja

A várakozó tömegben rengeteg az egyenruha. Mindegyre felbukkan egy-egy régi egyenruhába öltözött magyar. Régi katonai, postás és vasutas öltözetek tünnek elő. *Ezeket a régi holmikat több mint két évtizedig takargatták tulajdonosaik* abban a reményben, hogy egyszer ismét büszkén viselhetik.

Az ünneplő tömegben *a most kiszabadult politikai foglyok* csoportosan jelentek meg. Vannak közöttük olyanok is, akiket magyarságukért *20 éves rabsággal* sujtottak, Szatmárnémetiből valók, máramarosszigetiek, zilahiak és kolozsváriak. Lelkesen ünneplik a fogságból szabadult magyar testvéreket.

Az izgalom lassanként tetőpontra hágott és egyre türelmetlenebbül várják a diszmenetben megjelenő honvédség feltünését. Fényképészek, filmvevők raja szorgoskodik. Igyekeznek ebből a dicsőséges napból lehetőleg mindent megörökiteni. Közben az eső is erősödik, de senki sem figyel az időjárásra, mert *egyszerre megkondulnak a többszázéves Szent Mihály-templom öreg harangjai, hirdetve Kolozsvár szabadságát.*

A diszmenet

Az arcokra kiül a boldog mosoly és a főtérre vezető utca sarkán feltünik az első lovas. Mindent elsöprő éljenzést vernek vissza az ősi város falai, egetverő kiáltás hangzik: *Éljen a hadsereg!* A huszárszázadot vezető tiszt törzskara élén lovagolva megérkezik az emelvény elé. A tisztelgő honvédtisztek között lovagol *Hóry András* meghatalmazott miniszter is, aki a turnszeverini magyar-román tárgyalásokat vezette. *Most mint honvédtiszt vesz részt Kolozsvár nagy ünnepségén.* A tisztek mögött feltünik a legénység, a tömeg éljenzése egyre erősödik. A diszmenetben közelgő magyar honvédek feszesen jobbra néznek. Lépéseik hangja betölti a Szent Mihály-teret. A kolozsvári magyarság látja a honvédek pompás fegyelmezettségét, hallja dübörgő lépteik erejét és szent bizonyosság érzése gyul szivében: *Erdély fővárosát a legjobb kezek védelmezik.*

A honvédzenekar rázenditett az erdélyi induló pattogó ütemeire. Csodálatos, hogy az erdélyi magyarság milyen rövid idő alatt tanulta meg az indulót. Mindenki a zenekarral énekel. Zene és énekszó hangjai mellett közelednek a többi honvédalakulatok. Lovasság, gyalogság végeláthatatlan sorban halad. Jönnek a kerékpárosok, a tüzérek és sorban utánuk a többi alakulatok. Mintha hatalmas acélkigyó közeledne a főtér diszemelvénye felé, *olyan fegyelmezetten, olyan büszkén és olyan boldogan lépnek magyar honvédeink.*

Teleki miniszterelnök ismét Erdélybe utazik

Csütörtökön ujabb gazdasági miniszteri értekezlet lesz gróf Teleki Pál miniszterelnöknél. Este ujra a visszatért területekre utazik a kormányelnök és folytatja legutóbbi körutját, hogy helyszini tapasztalatai alapján a szükséges intézkedéseket megtegye.

Román bizottság érkezik Budapestre

A honvédség bevonulását megelőzően — mint ismeretes — magyar-román katonai bizottság tárgyalt a megszállással kapcsolatos kérdésekről. Ez a bizottság elvégezte a munkáját, de még több kérdés elintézése van hátra, ezért a két kormány egy-egy bizottságot küldött ki a függőben levő problémák megbeszélésére. A magyar bizottság vezetője *Vörnle János* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a román küldöttség élén pedig *Pop Valér* áll, aki a turnszeverini román delegáció vezetője volt. *A tárgyalások szombaton kezdődnek Budapesten.*

A visszatért területeken október elsejéig szünetel a tanitás

A kultuszminiszter akként rendelkezett, hogy a visszacsatolt országrészek népiskoláiban, középiskoláiban, középfoku iskoláiban és szakiskoláiban *okt. 1-ig szünetel a tanitás.* Későbbi min. rendelet közli majd a tanitás megkezdésének időpontját és intézkedik a tanulók tankönyvvel való ellátása s egyéb kérdések iránt.

Kinevezték a kolozsvári püspöki helynököt

Bukarest, szept. 11. (MTI) Márton Áron, a gyulafehérvári egyházmegye megyéspüspöke székeskáptalanjával együtt Gyulafehérvárott maradt és onnan fogja egyházmegyéjét kormányozni. Egyidejüleg Kolozsvárott püspöki helynökséget állitott fel, amelynek élére *Sándor Imre* eddigi gyulafehérvári püspöki helynököt nevezte ki.

A honvédség előnyomulása Erdélyben. A vonalkákkal megjelölt részt foglalták el szerdán estig a magyar csapatok. Csütörtökön a Székelyföld pontokkal jelölt szakaszát szállják meg.

A honvédvezérkar jelentése

A honvéd vezérkar főnöke 1940 szeptember 11-én este 8 órakor közli:

Csapataink a lakosság tomboló lelkesedése közben bevonultak Kolozsvárra és a mai nap folyamán itt elérték a demarkációs vonalat Gyalu, Szászfenes, Kolozsvár (Felek kivételével), Kolozs, Vajdakamarás, Magyarpalatka, Pete vonalában.

Székelyföldön az előnyomulást tervszerüen folytattuk. Bevonultunk Székelyudvarhelyre, Székelykereszturra, Csikszeredára és elértük egyrészt a demarkációs vonalat Magyarhidegkut, Sziátfalva, Kányád, Daróc vonalában, másrészt a menetcélt általában Nagyhomoród völgye, Lövéte, Csikzsögöd, Gyimesszoros vonalában.

Szeptember 12-én megszálljuk a Csikmedence déli részét, Barótot, Nagybacont.

Aranybánya Magyarországon

Pillanatképek az Erdélybe bevonuló honvédeink nyomában

Nagybánya, szeptember. *(A Pesti Hirlap kiküldött munkatársától.)* Trianon elvette tőlünk ugyszólván az összes ércbányáinkat, beleértve azt a néhány aranybányát is, amely európai viszonylatban komoly mennyiséget termelt. Ezek közül most a nagybányai ércvidék visszakerült, mégpedig tökéletesen sértetlen állapotban. A festőien szép bányaváros ugyanolyan boldogságban uszik még most is, a bevonulás harmadnapján, mint a többi magyar város, amely ujra üdvözölhette a magyar honvédeket. Két dologra nagyon büszkék a nagybányaiak, az egyik a Lendvay-szobor, a másik az aranybánya.

Lendvay és a románok

Nem sikerült megállapitani, mit vétett néhai Lendvay Márton, a nagyhirű magyar szinész a románoknak. Az történt ugyanis, hogy amikor az uj impérium bemutatkozott 22 év előtt Nagybányán, első ténykedésként ledöntötték a város nagy szülöttének szobrát, a talapzatot pedig szétrombolták. Attól kezdve a magyarok a muzeumban őrizték a szobrot és most a bevonulás örömére ujra felállitották a Főtéren. De kissé sietve cselekedtek, mert még néhány visszamaradt román csapat keresztülvonult a városon és ujra a szegény Lendvay-szobron töltötték ki bosszujukat és keserüségüket, megint nekirugaszkodtak és ledöntötték, de a bevonuláskor harmadszor is állt Nagybánya főterén a szobor és ott folyt le előtte a fogadtatás lelkes ünnepsége.

Az aranybánya

Megnéztük. Valódi, komoly, üzemben lévő aranybánya. Sőt nem is egyetlen aranybánya van Nagybányán s közvetlen környékén, hanem négy. Felsőbányán és Kapnikbányán is vannak bányák, amelyekből aranyat termelnek. Természetesen az első kérdésünk az volt, mennyi az az arany, ami a jelenlegi Magyarország bányáiból előkerül. Egyedül Nagybányán az állami bányában havi átlagban mintegy 50 kilogram a termelés, de ha a többi bányát és a magántermelést is összeszámoljuk, akkor havi 200 kilogramot is eléri a nagybányavidéki aranytermelés. Ez pedig már egészen tekintélyes aranymennyiség, ha csak a pénzbeli értékét nézzük is.

Kilométer hosszu koromsötét tárnában szaladt velünk a bányavasut, azután 400 méteres mélységbe kellett leszállni, hogy közvetlen közelből nézhessük meg az aranyhegy gyomrában folyó munkát. A munkások egész hadserege dolgozik szakadatlanul, csak egyetlen nap szünetelt a munka, amikor a bányászok mind kivonultak a honvédek fogadására, mert Nagybányán a bányászok tulnyomó többsége ma is magyar és egyetlenegy sem engedte volna el, hogy ott ne legyen, amikor a honvédek ujra megjelennek az ősi város falai között.

A régi hagyományokért

A nagybányai bányásztársadalom az utolsó szögig csorbitatlanul, üzemképesen mentette meg a bányát Magyarország számára. Nem érdemnek tartják ezt, hanem természetes dolognak, hiszen itt mindenki magyarul érez és cselekszik. Csak azt szeretnék megkapni a magyaroktól, ami azelőtt is megvolt, Trianon előtt: a hagyományaikat. Mert a román impérium kegyetlenül eltiltott a bányászok számára mindent, ami az ősi tradiciót jelentette. Eltünt az egyenruha, nem volt szabad az ünnepség, a védőszentek napján sem, mert mindezekben a magyarság mellett való tüntetést látták. Az egyetlen, ami megmaradt a bányászoknak: zenekaruk, de annak nem volt szabad magyar dalokat játszania. Most mégis az a helyzet, hogy a bevonuláskor és azóta is minden nap a legszebb magyar nótákkal, a legpattogóbb magyar indulókkal és csárdásokkal szórakoztatja a bányászzenekar Nagybánya lakosságát. A honvédzenekar is kitesz magáért és Nagybánya a bevonulás óta valósággal hangversenyváros lett, ide jár az egész környék ünnepelni.

A magyar sajtó sikere

Minden hazai intézmény egymással versenyezve siet berendezkedni a visszatérő területeken. Órák alatt veszi át feladatát a posta, a távíró, telefon, megjelenik a hatalmas dohányos autó és az emberek szinte megostromolják az első magyar dohánynemüt szállitó kocsikat. Nyomban a helyszinen van a Magyar Nemzeti Bank kirendeltsége is és intézkedik a lei-pengő átváltásban. Általános megelégedést keltett a visszatérő területek lakossága körében, hogy az átváltási arányszámot 1:33.3-ban állapitották meg. Ez azt jelenti az itteniek számára, hogy semmiféle zökkenőt nem jelent az árak alakulásában az uj pénz megjelenése. Az árak ugyanis az utóbbi hónapok alatt ugy felemelkedtek, hogy magasabbak voltak a magyarországiaknál. Virágzott a pénz-zugforgalom, a lei értéke egyre jobban esett, viszont a mostani méltányos átszámitás egyszerre megoldott minden nehézséget. Mindössze hárommal kell szorozni és osztani és majdnem hajszálnyira ugyanazokat az árakat kapjuk meg pengőben, amit itt még leiben számitanak. A kirakatokban számunkra kissé szokatlanul magas számok szerepelnek. Egy cipő ára például 1045 lei, vagyis 31 pengőnél valamivel több, a női cipő átlagban 750—900 lei, egy vendéglői husétel 36—40 lei. A kávé és a tea ára éppen a legutolsó napokban szökkent olyan magasra, hogy már csaknem elérte a budapesti szinvonalat. Az egyetlen, ami olcsóbb, mint odahaza, a cigaretta, az viszont olyan rossz, hogy az erős dohányosok is szivesebben fizetik meg a magyar dohány kissé magasabb árát.

Amikor a Képes Vasárnap megjelenik valamelyik városban, percek alatt szétkapkodják. Gyönyörködnek Horthy Miklós remekbe készült arcképében és a többi időszerü riportképben, de a legnagyobb népszerüsége az uj határokat feltüntető erdélyi térképnek van. Nagy embergyürük vesznek körül egy-egy Képes Vasárnap-térképet és izgatottan találgatják, „hazajött-e“, „odaát“ maradt-e az ő városuk, falujuk.

Magyarok és románok

Nagybánya közvetlen közelében, alig három kilométernyire van egy kis falu: Alsó-Fernezely. Felerészben románok, felerészben magyarok lakják, sőt lakták még a háboru előtti időkben is. Soha nem volt semmi ellenségeskedés, vagy ellentét a két nemzetiségü és vallásu lakosok között. Sőt, amikor Bud Titusz volt a románok papja — Bud János volt magyar pénzügyminiszter testvéröccse —, akkor a legbékésebb egyetértésben vett részt a két egyház minden hive egymás ünnepein is. Ez az idilli helyzet Bud tisztelendő távozása után — néhány év előtt gyökeresen megváltozott. Az uj román pap a legádázabb gyülölettel igyekezett kiélezni az ellentéteket a magyarok és románok között és ebben az igyekezetében tökéletes segitőtársra akadt a közigazgatás vezetőiben is. A közös igyekezet azonban teljesen megbukott — a lakosokon. Sem a magyarok, sem a románok nem voltak hajlandók felvenni egymással a gyülölet harcát a vezetőik kedvéért. Annyira nem, hogy most, amikor a magyar honvédség fogadására Nagybánya környékének minden magyarja megjelent, Alsó-Fernezely románjai magyar testvéreikkel együtt, egy zászló alatt vonultak fel és ugyanolyan őszintén lelkesedtek a dicső magyar hadsereg láttán, mint a fernezelyi magyarok.

Szintiszta románlakta községek között robogott végig az autónk. Sokhelyütt egyetlen magyar zászló sem volt kitéve. Akadt azonban egy szinromán község, ahol nemcsak zászlók lengtek, hanem diadalkapu is várta az érkezőket. A felirata ez volt:

— Éljen Horthy, Teleki, Csáky, éljen mindenki, aki magyar!

Dr. Szerelemhegyi Ervin.

Három különvonat indul a kolozsvári országos ünnepségre

Kolozsvár visszatérése alkalmából vasárnap országos ünnep lesz Erdély fővárosában. Az ünnepségen résztvesznek az országgyülés tagjain kivül a legfőbb állami hatóságok és intézmények vezetői. A képviselőház tagjai s közvetlen hozzátartozóik részére 200, a felsőház tagjai részére pedig 100 helyet biztositottak. A különvonatokat az erre a célra kiállitott külön igazolvány és menetjegy alapján lehet igénybevenni. A különvonatok szombaton este a nyugati pályaudvarról indulnak és csak Cegléden, Szolnokon, Püspökladányban és Nagyváradon állanak meg. A különvonatok még vasárnap este éjféltájban indulnak vissza Budapestre. A különvonatokon hálókocsik is lesznek.

Hogyan és milyen célból lehet a felszabaditott területekre utazni?

Megirtuk, hogy a felszabaditott területekre, illetve onnan az anyaországba irányuló utazásokat a m. kir. honvédvezérkar főnöke engedélyezi. Ezzel kapcsolatban illetékes helyről az alábbiakat közlik:

1940 október 5-ig bezárólag a m. kir. honvédvezérkar főnöke magánutazásokat csak a legközvetlenebb hozzátartozóik igazolt haláleseteiben, illetve nemzeti gazdasági szempontból halaszthatatlan, a magyar legfőbb igazgatás által elkerülhetetlenül és szükségesnek itélt esetekben engedélyez. E korlátozás mind a katonai, mind a polgári egyének magánutazásaira egyaránt kiterjed.

Az utazási igazolványok iránti kérelmeket kivétel nélkül mindenkinek a területileg illetékes I. foku rendőrhatóságnál kell benyujtania. Más uton vagy közvetlenül a vezérkar főnökéhez benyujtott kérelmeket nem vesznek tárgyalás alá, igy az előirt utnak megkerülése vagy be nem tartása teljesen céltalan. Az előirt uton benyujtott kérelmeket a rendőrhatóságok terjesztik elő engedélyezés végett a vezérkar főnökéhez. Az engedélyek kiadása szintén a rendőrhatóságok utján történik.

Illetékes helyen tájékoztatásul közölték, hogy *az utazások október 5-ike után is engedélyhez lesznek kötve.*

TEGNAP ÉS MA

Kirakat, szeptemberben

Hát igen, ez volt a körző. Nézd meg jól, pontosan ilyen volt. Egy életen át vágytam erre a körzőre: fekete bársonytokban, a körző, a kihuzó, a szögmérő, rézből és nikkelből. Mindebben volt valami elérhetetlen. Nem mondom, nekem is volt körzőm, de nem ilyen igazi: Mildner úrnál vásároltam, Kassán, a Lakatos-utca sarkán, abban a szép üzletben, ahol apámnak számlája volt, s a segédek bizonyos határig — a számla és az emberi jóhiszemüség végső határáig — elnézték, ha feliratam a legkülönbözőbb ceruzákat, a kemény Hardtmutokat, a puha Kohinoorokat, s a felejthetetlen, vörös és lila tintaceruzákat. De körzőt már csak szülői felhatalmazásra adtak: szerény, polgári körzőt, három-négy segédeszközzel. Ez az igazi, mely itt hever most a belvárosi papirkereskedés szeptemberi kirakatában, a tanszerek között, a Veni Sancte órájában, nem dukált nekem. Csak milliomosok gyermekei és végzett mérnökök vásárolhattak ilyen körzőt: olyan, mint egy orvosi táska, tele a legravaszabb, finom és csillogó műszerekkel, melyek segitségével valami elvontat lehetett rajzolni, tussal, kemény papirra. Ez az elvont valami az euklidesi geometria volt, amely — most már tudom — csak kicsiben érvényes, földi méretekre; nagyban, örökben és világürben nem ér többé. De a körző, a tuss és a vonalzó segitségével egy mind finomabb geométriai és fizikai gondolatmenet oly tökéletes, szellemes és pontos mértani rendszereket épitett föl, melyeknek végső következménye a korszerü technika, s többek között az is, hogy most bombázni lehet a levegőből. De ez már másik lecke. Nézzük a kirakatot.

Nézem a szeptemberi kirakatot, s egyszerre visszajön az egész: Mildner úr finom üzletének könyv- és ragasztószer-szaga, az a szivdobogás, mely az első szeptemberi napon elkisért az üzlethelyiségbe, hogy megvásároljam az uj könyveket és tanszereket. A régi könyveket és tanszereket nyár elején, természetesen, már eladtam. Mindenből ujat kaptam Mildner úrnál, szeptember hatodikán, minden évben, hála a család hitelének. Igen, ez mind kellett a tanuláshoz: a vastag, pepita füzetek s a zöldek, vékonyak, a dolgozati füzetek a külön rózsaszin itatóssal, a tankönyvek, melyeket kék csomagolópapirba kötöttem, cimkéztem, a herbárium, melybe az év elején csakugyan beleragasztottam néhány préselt gumót és csalánlevelet, hogy aztán tökéletesen megfeledkezzek az egész lucskos piszokról és Linné rendszereiről, a stiltartó... Nem, a stiltartó még az őskor kelléke volt. Negyediktől fölfelé már szégyelltük a stiltartót, a ceruzát elegáns csiptetővel a belső kabátzsebhez rögzitettük, s azok, akik nem voltak „szegénysorsuak", — ó, iskola, stilus, rang és mód, s mennyi fájdalom! — töltőtollal jártak az órákra. De máskülönben nem sok változott a szeptemberi kirakatban. Ez a műfaj, ugy látszik, örök: harminc, harmincöt év előtt pontosan ilyen volt. Örök a körző és a léniák, melyeket botbüntetés hatása alatt sem voltunk hajlandók vonalzónak nevezni, örök a stiltartó, melynek felső lapját tolni és huzni lehetett, a radir, a palavessző, a kréta és a szivacs, a tuss, a szines ceruzák, a dolgozati füzetek, s örök az izgalom és szorongás, mely e tárgyakból árad. A tudomány segédeszközei nem változtak olyan feltünően, mint a tudomány szelleme és tartalma, az elmult harmincöt esztendőben. Örök az összehajtogatható térkép, csak éppen az nem örök, amit mutat. Csak az *„Órarend"* változott a divattal: most már vannak cippzáras órarendek is. Ez a legujabb. Irigyen nézem.

Ezek a kellékek, melyek a szeptemberi kirakatban hevernek. E kellékek birtokában a növendék megszerezte az ismereteket, s az ismeretek birtokában egyrészt felsőbb osztályba lépett, másrészt kilépett az életbe. Abba az életbe, amelyre körzővel, kihuzóval és tussal készült, oly sok buzgalommal, s ahol aztán minden másképpen volt, mint ahogy tanultuk. *Non scholae sed vitae discimus*, igen... Talán ez volt a baj. Valamire nem figyeltem oda előadás közben, valamit mulasztottam, ugy látszik, nem készültem eléggé. Néha ugy tetszik, hogy felsőbb osztályba léptem, s gyakrabban mégis ugy érzem, az alapvető, nagy kérdésekre mind kevésbé tudok felelni és megbuktam.

Márai Sándor.

Láttuk Anglia bombázását

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának tudósitása —

Calais, szeptember. Alant, a domb lejtőjén a katonák éppen azon szorgoskodnak, hogy „rendbeszedjék" azt a hat gépkocsit, amely ideszállitott bennünket a tengerpart kréta-peremére. Európának e nyugati csücskére, ahol a legkeskenyebb a földrészünket és Angliát egymástól elválasztó csatorna. A rendbeszedés alatt azt kell érteni, hogy az egymás mellé felzárkózott járműveket minden irányba széttolatják, bokrok, fák alá bujtatják, az egyiknek valami kis barlangszerü mélyedésben jut hely.

— Hat kocsi egyrakáson szinte már megér egy bombát, — vigyorog felénk egyik motorkerékpárosunk, amint visszaérkezik e munkából.

Köröttünk és felettünk még mindig nyüzsögnek a repülőgépek, mintha céltalanul játékosan forgolódnának a felhők között. Olykor nyilegyenes vonalban száguld valami gyors vadászgép a messzi vizek felől egyenesen mifelénk. Ilyenkor hamar előkerülnek a távcsövek, keressük a törzsön a hadi jelvényt.

— Vaskereszt, német gép, — intünk egymás felé, a köröttünk álló katonák pedig csöndesen megmosolyognak.

Nékik már nagy a gyakorlatuk, nemcsak szemre, alak után, de a motordübérgés nyomán látatlanban is előre bemondják, milyen nemzetiségü és milyen gyártmányu vadász, cirkáló vagy bombavető közeledik. Az irgalmatlan nagy és erős messzelátó tokja azonban mégis nyitva fityeg minden őrszem nyakában, elvégre hirtelen és váratlan meglepetésre mindig készen kell lenni. A tüzérek nem tágitanak az ágyuk mellől, a jól elbujtatott fedezékek mögött acélsisakos fejek kandikálnak elő, hozzáértő kezek matatnak a gépfegyverek závárján. Valami vihar előtti feszültség vibrál a levegőben, a sós tenger felől mintha az eseményeknek előszele érkezne, ahogy a légáramlat megrázza a fák koronáját, összeborzolja hajukat.

A csatorna felett a német légi haderő uralkodik

Csoportba verődve beszélgetünk, sétálgatunk, vezető tisztünk kedélyeskedve meg is jegyzi a viz felé mutatva:

— Igazán nem szeretném, ha az a közeledő vadászraj, amelyet amott jobbra láthatnak, véletlenül angol látogatás lenne, hiszen én vagyok felelős az urak testi épségéért. De olyan kedves együttes vagyunk itt, a nyilt sziklafokon, hogy a legsietősebb pilóta sem állhatna ellent a csábitásnak és bizonyára ugy kapásból leadna felénk egy gyors gépfegyver-szalvét.

Azonban szerencsére nyoma sincs angoloknak, a levegőtérben itt erőteljesen a német légi haderő uralkodik, amig fölöttünk tudjuk és érezzük a szélsebes vadászokat, addig nincs mitől tartanunk. A legkisebb gyanus jelre, a legelső jelentésre tizesével, százasával zúdulnának a veszélyeztetett pontra minden oldalról, a közeli légi támpontokról, elrejtett kikötőikből a Messerschmittek.

Egyszerre mély, tompa zümmögés remegteti meg a levegőt. Mintha szunyogok raja döngene, csak ez a hang sokkal mélyebb, komorabb. Felkapjuk a fejünket. Fönt ragyog az ég, csillámló bárányfelhők foszlányait kergeti a szél, s mögöttük szabad szemmel alig láthatóan egészen apró, fénylő pontok vibrálnak. Még az erős távcső is csak halvány körvonalakat mutat, pedig hatalmas szörnyetegek usznak ott a magasságban, talán nyolcezer méterrel a föld felett. A tiszt ünnepélyes arccal fordul felénk:

— Most tessék majd jól figyelni. Elindult a mai első roham Anglia ellen.

Megindul a roham Anglia ellen

A közvetlenül köröttünk bömbölő kis vadászgépek hangját szinte már nem is halljuk, annyira csak a lélekzetelállitóan komor zümmögésre figyelünk, amely nem erősödik, sőt egyre inkább elvész a szélfoszlányok közt. Lassan méltóságteljesen huz nyugat felé az a sok parányi fénylő pontocska, valamennyi borzalmas erejü **bombázó, sulyosan megrakva robbanó bombákkal. Ék alakban repülnek, több hullám követi egymást. Mintegy kilenc**venet tudunk megszámlálni. Már mögöttük hagyták a szárazföldet, már a viz felett járnak, már közelednek a tulsó parthoz. Távcsővel követjük őket és mondjuk:

— Látogatást tesz a halál.

További eseménytelen, hosszu, izgalomban feszülő percek telnek el, a távcső üvegje tisztán mutatja az angol partszegélyt, megfigyelhetjük a német bombázók utját, a szigetország mintha gyanutlanul, lomha csendben várná őket, a levegő vibrál a kékes földcsik körül. Ott tul valahol, számunkra most láthatatlanul London fekszik, előtte az angol légelháritás mezőnye.

Valaki mellettem hirtelen megragadja karomat és felkiált:

— Láttad?

Semmit sem vettem észre, de nyomban ujra megismétlődik a jelenet. Egészen elmosódó, apró kis fény lobban fel a Csatorna tulsó partján. Azután már halljuk is a kettős dörrenést, amely a viz felett robajlik felénk. Még az elbujtatott őrség is előkuszik rejtekhelyéből, most mindenkinek messzelátó van a szeme előtt, most itt a nagy pillanat. Az egyik katona magyarázza:

— Ezek már az angol légelháritók. Már kezdik a tüzelést.

A kéklő messzeségben egymásután gyulnak ki a vékony, piros lángok, mintha az egész tulsó part egyszerre fogott volna tüzet. Elnyujtottan, panaszosan morajlik át a hullámokon keresztül az egybefolyó, elmosódó ágyudörgés. A német gépek már láthatatlanok, talán már messze tul jutottak az ágyutüzön, de az is lehetséges, hogy csak magasabbra emelkedtek. Most ujabb percek telnek el, miközben odaát pislog az ágyu torka, piszkos, barnaszinü foszlányok libegnek a levegőben, mint füstös felhők. Jelzik, hol robbant a lövedék.

Hull a bombák zápora

Mély, tompa dördülés vegyül el a légelháritók zárótüzébe. Komorabb és sejtelmesebb, mint a távoli mennydörgés. Ez már a lecsapódó bombának a hangja. Mintha tüzhányó tört volna ki a közelben, olyan vaskos, mély puffanások következnek. Megeredt a bombák zápora. Nem látjuk, csak elképzeljük ezeket a lefelé száguldó irtózatos szörnyetegeket, amint tucatjával zuhannak a célpont felé. Egyebütt figyeltem már messzelátóval ilyen bombát, amint éppen elvált a repülőgép testéről. Orra hasitotta a levegőt, hátul, legvégén a kis kormánykészülék-szerü szerkezet tartotta egyensulyban, de még igy is jobbra-balra dülöngélt, fejével bólogatott, irama egyre gyorsult, közeledett a talajhoz, körötte sivitott a levegő, majd eltünt a szem elől, csak a föld hördült fel irtózatos kinjában és magasra csapott a füst, láng, sár meg a repeszdarabok tömkelege.

Most félszáz, vagy talán még több nyiláson keresztül hullanak odaát alá ezek az ormótlan tömegek, hatásukat nem láthatjuk, csak a dörrenéseket hallgatjuk, számoljuk elszoruló szivvel, miközben a tulsó légelháritó ütegek szakadatlanul lőnek a magasba. További percek, negyedórák telnek el, a bombazápor néha aláhagy, majd ujra megindul. A csata szinhelyéről sokszáz kilométeres sebességgel száguld most vissza felettünk egy vadászgép. Pillanatok alatt tünik el a fák mögött. Talán jelentést hoz? Nem tudhatjuk. Röviddel rá ujabb rajok indulnak Anglia felé, további repülőgépek. Bombavetőket is látunk, ezek is egész magasan szállanak, megint valamilyen kötelék tart az előzőek nyomdokában.

Telik az idő, fáradt kezünk már alig tudja emelni a távcsövet, végre feltünnek az első élcsapatok: rajokban érkezik vissza pár kisérő cirkáló. Mögöttük diadalmas szárnyalással, óriási ékek alakjában térnek haza a bombázók. Hányan lehetnek, mennyien pusztultak el odaát: ezt csak a jelentésekből tudjuk majd meg. De feladatukat elvégezték. A Csatorna fölött már gépfegyverek kelepelnek, az utóvéd szerepét betöltő német vadászok harcolnak az üldözésre kelt angol támadóval. Ezuttal nem sikerül az angoloknak a part fölé hatolni, **visszafordulnak, immár zavartalanul tartanak felénk az utolsó német repülők, elkanyarodnak légi támpontjaikra. A reggeli első roham befejeződött. A világsajtóban** délutánra már megjelenik a hivatalos német jelentés, amely **szükszavuan csak** ennyit mond majd: **Légi kötelékeink eredményesen bombázták Croydont, London repülőterét.**

Neller Mátyás.

Erdélyi közkönyvtárak könyvellátásának megszervezése

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizta dr. *Pasteiner Iván* egyetemi könyvtári főigazgatót, mint a közgyüjtemények országos főfelügyelőjét az erdélyi közkönyvtárak könyvellátásának megszervezésével.

E megbizáshoz képest Pasteiner főigazgató irányitása mellett a Közgyüjtemények Országos Főfelügyelősége keretében *külön erdélyi osztály alakult*, amely működését a mai napon kezdte meg a Magyar Nemzeti Muzeum tulajdonában levő Esterházy-utca 30. alatti épületben (Esterházy-palota)

Az uj osztály feladata egyfelől *az 1918—1940 években megjelent minden irányu magyar és magyarországi idegen nyelvü könyvanyag összegyüjtése és a hazai anyag gyüjtéséből a román impérium idején hátramaradt erdélyi könyvtárakba eljuttatása, másfelől az erdélyi könyvtárak állandó szükségletének megállapitása* a könyvtárpolitika erdélyi vonatkozásainak szakszerü kidolgozása céljából.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhivással fordult a társminiszterekhez és a többi állami hatóságokhoz és hivatalokhoz, valamint a tudományos és művelődési egyesületekhez és minden magyar könyvkiadóhoz és könyvkereskedőhöz, hogy az utolsó 22 esztendőben megjelent és még raktáron levő kiadványaiból *legalább öt példányt* juttasson az erdélyi osztályhoz, miután a Magyar Tudományos Akadémia, a Szent István Akadémia, a tudományos társulatok és intézmények országos szövetségébe tartozó egyesületek, valamint a legnagyobb könyvkiadó vállalatok ebbeli szándékukat már előzetesen a miniszter tudomására hozták.

Értesülésünk szerint azokat a könyvkiadókat, akik önkéntes felajánlással nem vesznek részt, *miniszteri rendelet fogja kötelezni* kiadmányaik hasonló példányszámban leendő beszolgáltatására.

A kultuszminiszter *felhivással fog fordulni a magángyüjtőkhöz is*, hogy az erdélyi könyvtárak részére adományokkal járuljanak az akció sikeréhez. Annak elkerülése végett azonban, hogy a nagy feladat előtt álló hivatalt értéktelen nyomtatványokkal árasszák el, magánadományokat csak a felajánlott könyvek jegyzékének előzetes bemutatása, illetőleg azok előzetes megtekintése után fogad el a hivatal.

Villanyáramlopásért börtönre itéltek egy orvost

A *nagykanizsai* ügyészség többrendbeli vádat emelt dr. *Berger Géza nagykanizsai* orvos ellen, mert a vád szerint nagyszabásu villanyerőre járó orvosi készülékekkel dolgozott és a nagy áramfogyasztás ellenére, villanyszámlája nem haladta tul a havi 8—10 pengőt. A *Drávavölgyi villamosáramszolgáltató rt.* közegei heteken át figyelték, de nem tudtak rájönni, hogy az orvos miként dézsmálja a villanyáramot. Panaszt tettek a rendőrségen és *Beke Ferenc* detektiv, mint beteg, jelentkezett az orvosnál. Olyan ügyesen játszotta szerepét, hogy az orvos nem gyanakodott és bekapcsolta az egyik villanyerőre járó vizsgálókészüléket. A detektiv ekkor leugrott a vizsgálóasztalról és jelt adott kint elbujt társainak. Berger ekkor könyörgött a dete[illegible]veknek és felszólitotta őket, hogy *„ne tegyék tönkre, minden anyagi áldozatra hajlandó"*.

Nemcsak lopásért, hanem megvesztegetés cimén is eljárás indult az orvos ellen. Egyik betege, *Horváth Imréné* panaszára pedig csalás miatt emeltek vádat. A törvényszék annakidején folytatólag elkövetett lopás büntettéért, megvesztegetés és csalás vétségéért *egy évi börtönre és három évi hivatalvesztésre itélte.* Egyben kötelezte a Drávavölgyi villamosáramszolgáltató rt. 1200 pengős kárának megtéritésére. A *pécsi* Tábla az itéletet helyben hagyta és most a Kuria *Szolnok-tanácsa* a Tábla itéletét *jogerőre emelte.*

Ünnepel az ország

Főpásztori szózatok az ország területének növekedéséről

Dr. *Szmrecsányi Lajos* pápai trónálló, egri érsek, legujabb pásztorlevele élén emlékezik meg hazánk területének folyamatban levő nagyobbodásáról:

— Az isteni Gondviselés kegyelméből elérhettük azt, hogy a nemzeti életünkre sulyos átokként nehezedő kényszerbéke két évtizedes nyomása alól államférfiaink odaadó, céltudatos munkájával felszabadittattunk s az erőszakkal lefoglalt szentistváni birtokállomány egy része jogos tulajdonunkba ismét visszaszállott; amig pedig a lezajlott évszázadok viharai alatt elvesztett területeink csak sulyos véráldozattal voltak visszaszerezhetők, *ezuttal a barátságos nagyhatalmak támogatásával egyedül az igazság erejének győzelme hozta meg számunkra az üdvös eredményt.*

Dr. *Czapik Gyula* veszprémi megyéspüspök ugyancsak pásztorlevelet intézett hiveihez.

— Gondoljunk hálával a döntőbirákra — mondja a pásztorlevél —, országunk bölcs kormányzójára és lelkiismeretes kormányára, valamint igazságunk erejét jelentő hadseregünkre is és boruljunk le Isten előtt, hogy neki hálát adjunk a történtekért.

A főpásztor ezután elrendeli, hogy vasárnap, szeptember 15-én egyházmegyéje minden templomában hálaadó szentmise mondassék Te Deummal, főpásztori szózatát olvassák fel a szószékekről és a mise végén énekeljék el a Himnuszt, s amikor vasárnap d. e. 11 órakor Kolozsvárott a bevonulási ünnepség folyik, az egyházmegye minden templomának összes harangjait meg kell huzni és negyedóráig harangozni kell.

A budapesti református egyházmegye rendkivüli közgyülésén Tasnádi Nagy András az erdélyi fordulat jelentőségéről beszélt.

— „Visszakapjuk — mondotta — Erdély földjének felét, vissza Kolozsvárt, ősi református templomaival, iskoláival, vissza Marosvásárhelyt kollégiumával s az ősi székely városokat. Sok fehértornyu kicsiny falusi református templomban szabadul fel az igehirdető ajka, hogy necsak rejtve, hanem nyiltan is kérhesse Isten áldását. De azt hiszem, hibáznánk, ha nem látnók meg a figyelmeztetést is, amely arra int, hogy amit visszakaptunk, ezentul mégjobban szeressük, mint szerettük eddig és — azzal együtt, amink már volt — jobban szolgáljuk, mint szolgáltuk eddig: több emberszeretettel, több bölcsességgel, több önzetlenséggel, több áldozattal. És int arra is, hogy több erővel, több gonddal figyeljük azoknak a testvéreinknek sorsát, akik a határokon tul maradtak."

A kárpátaljai román lakosságu Középapsa község képviselőtestülete a kolozsvári bevonulás napján ünnepi közgyülést tartott, amelyen egyhangu határozattal a következő nyilatkozatot tették:

— Mi, románok, kijelentjük, hogy Szent István Magyarországában minden honpolgár egyenlő jogokkal bir. Nekünk husz évig kellett idegen uralom alatt élnünk, hogy megtanuljuk azt, mi a kisebbségi sors. Magyarországon ezt sohasem éreztük. *A szentistváni Magyarország, amelynek alappillérei a tiszta erkölcs, rend, fegyelem és igazság, nem kiván mást, mint hűséget és ezzel szemben polgárainak mindent megad a jó anya gondoskodásával.* Visszatért román ajku testvéreink, legyetek hűségesek boldog otthonotokban. Isten éltessen visszatért Erdély!

A Turul Szövetség és Magyar Nemzeti Munkaközpont Erdély egy részének visszacsatolása alkalmából ünnepélyesen megkoszoruzta vitéz Gömbös Gyula sirját a kerepesiuti temetőben.

Az Őszi Lakberendezési Vásár rekordforgalma

Az eddigi kimutatások szerint naponta átlag 18—20.000 ember látogatja a Vásárt. Ez közel 60 százalékkal több, mint tavaly. A legnagyobb emelkedés eddig a Vásár idegenforgalmában mutatkozik. Tavaly az első hét nap alatt 12.054 utasa volt a Vásárnak. Az idén ez a szám szerda estig 19.871 utazási igazolvánnyal érkezett látogatóra emelkedett. A közel 70 százalékos gyarapodás főkép a vidék érdeklődésének fokozódására vezethető vissza. A külföldi látogatók száma viszont csak kevéssel haladja meg a tavalyit.

A Vásáron egymást követik az érdekes és tanulságos bemutatók. Másfél óránként mindig uj és váltakozó anyagot felsorakoztató — részben modellsorsolással kapcsolatos — magyar divatrevük peregnek le. Naponta hétszer szines vetitések szórakoztatják a közönséget. Délelőtt és délután három-három főzőtanfolyam kinálkozik az érdeklődőknek ismertető előadásokkal. A kiállitók pavillonjaiban szünet nélkül tartanak a bevásárlások, üzletkötések. Ez évben minden kiállitó sajnálja, hogy csak hétfőig, *összesen még öt napig* marad nyitva a Lakberendezési Vásár.

Kisebb japán csapatok átlépték az indokinai határt

Shanghai, szept. 11. (KH) Francia-Indokina fővárosából, Hanoiból jelentik, hogy az indokinai hatóságok és a japán hadsereg megbizottai között a tárgyalások megszakadtak, mivel *kisebb japán csapatok átlépték az indokinai határt.* Jól beavatott itteni politikai körök ugy tudják, hogy a japánok már a tárgyalások elején nem titkolták azt a szándékukat, hogy *Indokinát átvonulásra akarják felhasználni délkinai tartományok felé.*

Budapest–Kolozsvár gyorsvonat III. vágány

Szerdán éjfélkor indult el az első magyar vonat Erdélybe

A Keleti pályaudvar hatalmas csarnokában ünnepi hangulatban várjuk, hogy a villanyóra mutatója a 12-esre érjen. *Éjfél után pár perccel indul el az első magyar vonat Erdélybe, Kolozsvárra.* A felvirágozott kocsik ablakából boldogságtól sugárzó utasok hajolnak ki, sokaknak szeméből könny hull, de ez nem a válás felett érzett szomoruság könnye, ellenkezőleg, a szivből fakadó, lelkes örömé, hogy végre magyar Erdély és Erdélyország fővárosa, a kincses Kolozsvár.

„Életünk legboldogabb pillanata..."

Az első menetrendszerü magyar gyorsvonattal legnagyobbrészt *hivatalos közegek* utaznak, de azért akad az utasok között olyan is, aki mint *magánszemély* utazik. Az egyik elsőosztályu fülke ablakából mosolygós arcu férfi hajol ki. Kérdésünkre boldog igen a válasza: *Kolozsvárra utazik!*

— Húsz év óta nem voltam otthon Erdélyben — mondja dr. *László Aladár* főorvos —, kétszeres az örömöm, hogy most az első vonattal utazhatom. Kolozsváron voltam medikus és *holnap reggel első utam az Alma Materhez fog vezetni.* Nagyon sokat kellett az utazási engedély után járnom, de minden fáradságot elfelejtettem. Életem legboldogabb pillanata ez, hogy magyar vonaton mehetek haza, a magyar Kolozsvárra . . .

A másik kocsiban *a posta kiküldött tisztviselői szoronganak.* Nincs közöttük erdélyi. De éppen ezért még sokkal jobban örülnek, hiszen — mint mondják — *a szó szoros értelmében könyörögtek* felettes hatóságuknál ezért a beosztásért.

„Mikor feljöttünk, még Cluj volt — most Kolozsvár . . ."

Az egyik elsőosztályu fülkében fiatalasszony utazik két kis gyermekével. Pár héttel ezelőtt jött fel Kolozsvárról Pestre, akkor még persze nem tudták, hogyan fog alakulni Erdélynek és városuknak sorsa.

— Pesti rokonainknál hallottam a bécsi döntést — mondja az asszony, egy kolozsvári bankigazgató felesége — és *még életemben nem sirtam olyan boldogan,* mint amikor az eredményről értesültem. Két kis gyerekem velem együtt örül. Eddig szinte *lopva, titokban tanitgattam őket a magyar nyelvre,* most végre magyarok lesznek, nemcsak belül, a szivükben, hanem *kifelé is, bátran, őszintén!*

Egyszerre visszahajol a fiatalasszony és egymásután felemeli a két gyermeket az ablakhoz. Az egyik kisfiu, a másik kislány. Mosolyogva, boldogan mondják:

— *Utazunk haza, Kolozsvárra!*

A felvirágozott postakocsi rakománya

Előre megyünk, egészen az őszirózsákkal és nemzetiszinü szalagokkal feldiszitett, sötétkék postakocsiig. Hófehér zománctáblán áll rajta a felirás: *Budapest—Kolozsvár.* Ragyognak az aranyozások, ma festették át ujra az egészet.

— Még ilyen zsufolt postakocsival nem utaztam — mondja *Rózsa Gyula* kezelőtiszt —, de boldogan szorongunk és dolgozunk, hiszen *a magyar katonák számára viszünk zsákszámra tábori postát, ládaszám cigarettát,* azonkivül a magyar hatóságok, különösen a posta részére nyomtatványokat. Minden postazsákra, amely a most visszacsatolt területen felállitott postákhoz megy, *nemzetiszinü szalagot kötöttünk.* Én magam is erdélyi vagyok, *éppen ebben a hónapban lesz husz éve, hogy nem voltam odahaza.* El se tudom mondani, mennyire örülök a beosztásomnak.

A villanyóra áthaladt a tizenkettesen, felhallatszik a kalauzok figyelmeztető szava, mindenki kendőt lobogtat utolsó búcsúzásként, aztán lassan, ünnepélyesen kigördül az első magyar vonat *Erdély, Kolozsvár* felé.

Pados Pál.

Londonnak egyre nagyobb részét pusztitják el a német légi támadások

Milyen az égő város . . . egy német gépről? Ujabb stockholmi beszámolók

A London elleni légi támadások hatását eddig olyan beszámolók alapján ismertettük, amelyeknek szerzői *lent, a bombázott városban,* a lakosság között élték át a legszörnyübb órákat. Most nézzük, hogyan fest ilyen támadás *felülről, a német bombázók fülkéjéből nézve?* Erre vonatkozólag megdöbbentően élethű adatokat kaphatunk a *Neues Wiener Tagblatt* haditudósitójától, aki elkisérte legutóbbi utjukra a német gépeket.

Lángoló kohó felett

— Husz órája tart nagyszabásu támadásunk a brit világbirodalom fővárosa ellen — kezdi tudósitását *Hans Rechenberg.* — És most megint itt állunk gépeink előtt. Már a hajnali órákban befejeztük az előkészületeket, még tegnap este megkaptuk a parancsot, milyen uj célpontokat kell mai bombázásainkkal megsemmisiteni. Arról van szó, hogy London belterületén ujabb hadtápgyüjtőhelyeket, vasuti berendezéseket, magtárakat, dokkokat zuzzunk össze. Röviddel elindulásunk előtt hallhattuk a rádióból, milyen keveset ismernek be az angol hazudozók a tegnapi támadások megsemmisitő hatásából. Leginkább az az állitás érdekelt bennünket, hogy sikerült a tüzvészek legnagyobb részét eloltani. Összenéztünk: no, erről néhány órán belül személyesen győződhetünk meg!

— A szokott utvonalon indulunk London felé. Eleinte az időjárás nem tulságosan kedvező, de ez alig zavarja nyugodt repülésünket. Csakhamar fellobbannak köröttünk az első fényszórónyalábok és működésbe lépnek az angol parti légelhárítók. *Épp oly rosszul lőnek, mint máskor. Amint beljebb kerülünk, a felhőrétegeken át elénk világit a londoni tüzek visszfénye. Célpontjaink: a Temze kikötőberendezései s az ezektől északnyugatra fekvő raktárak* fölött vérvörös felhőrétegek tömörülnek, mintha a megsemmisülés katlanából gomolyognának elő. Itt is, ott is nyilások tárulnak a köddunnákon s a pusztulás borzalmas részleteire engednek betekintést. *Alattunk feküsznek a tegnap összebombázott célpontok;* a romokban heverő kikötői épitményekből, gyártömbökből, gáz- és olajtartályokból magasra szikráznak a lángok. *Mellettük ujabb tüzvészek keletkeztek; kiterjedésük után itélve, egész gyárnegyedek* eshettek a tüz martalékául. A pokol nyilt meg alattunk, az angol főváros kellős közepén. Aki ebben az izzó kohóban tartózkodott, lett légyen pincében, tetőn, utcán, kikötőben — *menthetetlenül elveszett.* Ezek az angolok — gondoljuk el magunkban — nem a főbünösök ugyan, de ők sem akadályozták meg semmivel politikusaik ténykedését. Ők is azt várták, hogy a német birodalmi főváros megsemmisül és jószivvel vették volna, ha felmérhetetlen szerencsétlenség szakad a német asszonyokra, anyákra és gyermekekre. Most meg kell szenvedniök vezetőik cselekedeteiért.

Hol a légelhárítás?

— A tegnapi tüzvészek gócpontjai mellett fekszik mai célunk. A bombázó legénységének minden tagja pattanásig feszült idegekkel vár a döntő pillanatokra. Percek teltek bele, mig berepültük az elpusztitott részeket és meggyőződtünk — annak tudatában, hogy ez a rombolás elkerülhetetlenül szükséges — előző támadásaink hatásáról. *Most kioldjuk bombáinkat. Odalent ujabb robbanások — találat, csupa találat!* Mai feladatunkat is megoldottuk. Miközben visszafordulunk, láthatjuk, hogy London házrengetegének egyes nagy tömbjei *már a szó szoros értelmében kiégtek.* A pusztulás annyira teljes, hogy célpontjaink fölött — ellentétben előző tapasztalatainkkal — *nem ütközünk semmiféle ellenállásba.* Az angol légelhárító ütegek vagy elmenekültek ebből a pokolból, vagy a zsarátnoktengerben pusztultak el.

— Rettenetes lehet e megsemmisülés erkölcsi hatása. London égését, az igy támadt zürzavart és fejetlenséget, ugy tanitják majd a következő angol nemzedékeknek, mint a legiszonyubb csapást, amely a brit szigetországra valaha is rászakadt.

A város, amelyik nem alszik

Most pedig nézzünk néhány ujabb stockholmi jelentést. Már kiemeltük, hogy a svéd lapok kiküldött munkatársai tárgyilagosan igyekeznek beszámolni London borzalmas napjairól. Ezuttal arra mutatnak rá, hogy ha eddig aránylag kevés emberélet esett a támadások áldozatául, ez főkép a német repülők pontos célzásának köszönhető. A németek ugyanis lehetőleg kizárólag katonai szempontból fontos pontokra hajigálják le halálos rakományukat s közben *a lehetőséghez képest kimélik a polgári lakosságot.* Ez annál nehezebb feladat, mert *a brit főváros belső negyedei összeolvadtak a hatalmas kiterjedésü gyártelepekkel és dokkokkal,* amelyek már hadiszempontból elsődleges fontosságuak. Másrészt angol jelentések elismerik, hogy az áldozatok kétharmada a légelhárító szolgálat önkénteseinek, a tüzoltóknak, a rendőrségnek s egyéb segédalakulatoknak soraiból kerül ki.

A svéd lapok azt is hangsulyozzák, hogy az óriás világváros az első nagyszabásu támadás óta *nem ismeri többet a nyugodt alvást.* Még a legerősebb emberek idegei sem birhatják ki ezt az állandó, pokoli hangversenyt, amelyhez az a nyomasztó tudat járul, hogy *a város jóformán védtelenül fekszik a fölötte keringő ellenséges gépek alatt.* London utcáin ma napközben, a légiriadók szüneteiben, *csupa álmos, megviselt ember vonszolja magát.* Ha megvan még a lakásuk, nem mernek hazatérni, hiszen bármelyik percben ismét le kell rohanniok az óvóhelyre. Munkahelyükre szintén nem mehetnek, mert az vagy romokban hever, vagy megközelithetetlen távolságra fekszik a közlekedési eszközök megbénulása miatt. Az angol főváros büszkesége: a földalatti, a hires „tube", amely a legnagyobb volt az egész világon és nélkülözhetetlen alkatrészévé vált az óriás metropolis életének, ma már csak néhány vonalán működik.

Kihalt utcák, romhalmazok

— A német támadások harmadik éjszakáján — irja az egyik svéd szemtanu — annyira kivilágosodott az égbolt a tüzvészek nyomán, hogy *a fényszóróknak semmi hasznát sem lehetett venni.* Ezuttal főkép a világváros *északi része* és a *nyugati arisztokrata-negyed* ismerkedett meg a totális háboruval. A brit propaganda központja: *a hiradószolgálat minisztériuma* szintén veszélyben forgott, *egy bomba közvetlenül az épület mellett csapott le.* Erre a világsajtó képviselői és a minisztériumnak még helyükön maradt alkalmazottai *egymás hegyén-hátán tolongtak le a pincébe.* Egyébként sohasem láttam London nyugati részét ennyire elhagyatottnak, még a hétvégén sem. A *Piccadilyn,* az *Oxford-* és a *Baker-streeten egyetlen lelket sem lehetett látni.*

— Mindent összevéve, mégis csak a brit főváros *keleti negyedei* szenvedték eddig a legtöbbet. *Itt egész városrészek hevernek romokban.* Ahol valamikor az angol világbirodalom legnagyobb ipari és kereskedelmi vállalatainak irodái, raktárhelyiségei zsufolódtak össze, *ott most ropog a tüz, átizzott falrészek omlanak le. Errefelé napok óta nincs se gáz, se viz, se villany* és természetesen *sehol sem lehet főzni.* Érthetetlen, hogyan birja ki a lakosság idemenekült része ezt a barlang-életet. Egyesek még megkisérlik a szétküldött mozgókonyhákról meleg ételt szerezni, de legtöbben lemondanak erről. A mozgókonyhák ugyanis nem hatolhatnak a felhalmozódott törmeléken át; azoknak, akik meleg falatot akarnak enni, nagy kerülővel, a romokon való átmászás árán kell a segélyhelyig eljutniok.

Hitler és Boris király táviratváltása

Berlin, szept. 11. (Német TI) Boris bolgár király a következő táviratot intézte a Führerhez:

„A crajovai tárgyalások szerencsés befejezése után indittatva érzem magam, hogy elsősorban Önnek, Birodalmi Kancellár Ur mondjak szivélyes köszönetet azért a jóakaratu támogatásért, amelyben Bulgáriát részesitette ebben a kényes ügyben. Boldog vagyok, hogy tolmácsolhatom Kegyelmes Uramnak és a nagy német népnek a hűség és a hála érzetét, amelyben az egész bolgár nép osztozik."

A *Führer* a következő távirattal válaszolt:

„Kérem Felségedet, fogadja szivélyes köszönetemet barátságos táviratáért. Velem együtt az egész német nép abban a meggyőződésben üdvözli a Crajovában létrejött bolgár-román megegyezést, hogy azzal a dunavidéki békés fejlődés uj szakasza nyilik meg."

Megállapitották az élősertés legmagasabb árát

Az árkormánybiztos az ország egész területére megállapitotta az élő sertés legmagasabb árát. A rendelet az ország területét ár szempontjából öt kategóriába sorozta. A Budapest székesfőváros sertésvásárán és közvágóhidján a kialakult árakat a rendelet rögziti 1.44—1.26 pengő között.

Az ár szempontjából a II. területi csoportba tartozó helyeken az árak 6 fillérrel alacsonyabbak, mint az első csoportban. A harmadik, a negyedik és ötödik csoportban az árak további 2—2 fillérrel csökkennek.

A városok közül a második csoportba tartozik Kassa, Miskolc, Ungvár, a budapestkörnyéki városok és Vác. A harmadik csoportba tartozik Pécs. A negyedikbe: Debrecen, Győr, Kecskemét, Komárom, Sopron, Székesfehérvár, Cegléd, Nagykőrös, Hajduböszörmény, Hajduszoboszló és Hajdunánás. Az ötödikbe: Baja, Hódmezővásárhely, Szeged, Kalocsa, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas.

A sertéshus- és a zsirár arányositásáról az árkormánybiztos külön rendeletet adott ki. A fővárosban a sertéshus és a zsir ára nem változik. A rendelet legérdekesebb intézkedése, hogy *a hus árát és a zsir árát kapcsolatba hozza egymással oly módon, hogy ahol a zsir ára magasabb, ott a hus ára alacsonyabb, ahol pedig a hus ára alacsonyabb, ott a zsir ára magasabb.*

Az árkormánybiztos által megállapitott árak véglegesek, azokat a kormány nem emeli. Ilyen módon értelmét veszti minden áruvisszatartás.

NAPI HIREK

— **Minisztertanács.** A MTI jelenti: A kormány tagjai gróf *Teleki Pál* miniszterelnök elnöklésével szerdán délután 5 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács *folyó ügyekkel* foglalkozott és éjfélkor ért véget.

— **Az uj francia követ bemutatta megbizólevelét a kormányzónak.** A kormányzó ur őfőméltósága szerdán ünnepélyes bemutató kihallgatáson fogadta *Robert de Dampierre* francia rendkivüli követ és meghatalmazott minisztert, aki ez alkalommal megbizólevelét, valamint elődjének visszahivólevelét nyujtotta át. Az üdvözlő- és válaszbeszéd elhangzása után őfőméltósága beszélgetést folytatott az uj francia követtel, majd a követ kiséretében ben megjelent *Christian de Charmasse* nagykövetségi tanácsos, *Tony Albord* alezredes katonai attasé, *Charles Poujol* kereskedelmi tanácsos és Comte *Charles de Bartillat* követségi attasé tisztelgését fogadta. A fogadtatás szertartásánál közreműködtek: dr. *Uray István* m. kir. titkos tanácsos, a kabinetiroda főnöke és *Vörnle János* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter.

*

Az uj francia követ diplomáciai pályafutását 1912-ben kezdte mint Franciaország bécsi nagykövetségéhez beosztott attasé, később a konstantinápolyi nagykövetségre került. A világháboruban a francia hadseregben szolgált. 1917-től 1919-ig pedig Japánban teljesitett szolgálatot. Rómában 11 évig működött mint a nagykövetség első titkára, később tanácsosa. Ezután meghatalmazott miniszter lett Belgrádban, majd Kanadában, végül Oslóban. Hosszu római tartózkodása és belgrádi megbizatása során ismerkedett meg a Magyarországot érintő kérdésekkel. A követ neje finomtollu irónő.

— **Uj tisztifőorvoshelyettes.** Dr. Karafiáth Jenő főpolgármester a dr. Szécsy Ernő elhalálozásával megüresedett tisztifőorvoshelyettesi állásra dr. Gyürky Tibor székesfővárosi tisztiorvost nevezte ki.

— **A „Hazatérés temploma".** Ravasz László püspök vasárnap szenteli fel a „Hazatérés templomát", amely a Szabadság-tér 2 számu 200 négyszögöles telken épült. A telket a főváros adományozta. A szűk teret a tervező műépitészek mesteri módon használták fel. A 850 ülőhelyes, 2 karzatos templomon kivül helyet talált az alagsorban a 400 ülőhelyes kulturterem, a földszinten egy 30 ülőhelyes kis imaterem és a szegénygondozó hivatal, az első emeleten a lelkészi és a gazdasági hivatal, a második emeleten a tanácsterem és egy 30 férőhelyes ifjusági szoba, a harmadik-negyedik emeleten bérlakások, az öt-hatodik emeleten a lelkész és az alkalmazottak lakásai. Belső berendezésével együtt kereken 600.000 pengős költséggel készült el a templom, amelyet a Felvidék visszatérésének emlékére „Hazatérés Templomának" nevezték el. A bejárati csarnok emléktáblái erről a történelmi eseményről szólnak. A templom diszüvegezésü ablakain a hazatért felvidéki városok cimerei mellett Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely és Szepsiszentgyörgy cimere is ott fog ékeskedni. Korszerü ujitás a nagyot hallók részére elhelyezett fali konnektorok sorozata. Ujitás a földszinten elhelyezett kis imaterem is, amely magános áhitatok céljára állandóan nyitva lesz.

— **A Turul-Szövetség tisztelgő látogatása a bolgár követségen.** A Turul-Szövetség fővezérsége Dél-Dobrudzsa visszacsatolása alkalmából tisztelgő látogatást tett a bolgár követségen. Dr. Básthy Béla, a Turul orsz. külügyi vezére tolmácsolta a magyar ifjuság örömét a neuillyi béke igazságtalanságának megszüntetése fölött és éltette a baráti német és olasz nép két nagy vezérét, akiknek elsősorban köszönhető, hogy a bolgár és magyar nemzet huszesztendős kitartása eredményre vezetett. Dimiter Toseff bolgár követ megható szavakkal köszönte meg a Turul-Szövetség üdvözlését és hangoztatta, hogy a reviziós törekvéseket nagymértékben elősegitette az egyetemi ifjuság husz esztendőn keresztül folytatott lelkes és bátor munkája.

— **A német követségi tanfolyamokra** a következő iskolákban lehet beiratkozni:

I. ker., Krisztina-krt. 131. Elemi iskola. Naponként szombat kivételével d. u. 6—9-ig. III. ker., Kórház-u. 9. Polgári fiuiskola. Kedden és pénteken d. u. 6—9-ig. IV. ker., Reáltanoda-u. 7. Főreáliskola. Hétfőn és csütörtökön d. u. 6—9-ig. VIII. ker., Vas-u. 9—11. Felsőkereskedelmi iskola. Naponként szombat kivételével d. u. 6—9-ig. IX., Mester-u. 56. Felsőkereskedelmi iskola. Kedden és pénteken d. u. 6—9-ig. X. ker., Simor-u. 25—27. Polgári leányiskola. Kedden és pénteken d. u. 6—9-ig. XI. ker., Horthy Miklós-ut 27. Felsőkereskedelmi iskola. Hétfőn és csütörtökön d. u. 6—9-ig. XIV. ker., Egressy-ut 69. Polgári fiuiskola. Hétfőn és csütörtökön d. u. 6—9-ig. Upest: Horthy Miklós-ut. Fa- és fémipari iskola. Kedden és pénteken d. u. 6—9-ig. Kispest: Kossuth Lajos-tér. Polgári fiuiskola. Kedden és pénteken d. u. 6—9-ig. A tanitás szeptember 16-án kezdődik.

— **Fekete diszmagyarban vett részt a nagyváradi bevonuláson a Főméltóságu Asszony.** A nagyváradi ünnepélyes bevonuláson — mint emlékezetes — a kormányzó hitvese is résztvett. A Főméltóságu Asszony ez alkalommal pompás fekete díszmagyar ruhát viselt, amelyet Varga Anna tervezett. A magyar iparművészet és műipar ujabb kimagasló teljesitménye a legszebb és legnemesebb anyagokból készült. A derék nehéz, fekete bársony, fekete gyöngygyel dusan kihímzett, alatta Pannónia csipke ingváll. A pompás díszmagyar hosszu ujja valódi fekete csipkéből készült. Az alj nehéz brokát selyem, gazdagon szőtt középkori mintával, a kötény pedig valódi Pannónia csipke, melynek virágos buzakalászos mintájába a Horthy- és Purgly-családok nemesi cimereit szőtték bele plasztikusan. A finom csipke elkészitése félévig tartott. A díszruha kiegészitője remekül himzett fekete bársony fejkötő, Pannónia csipkefátyollal és a fekete bársonyból készült, gyönggyel himzett tarsoly. A Főméltóságu Asszony gyönyörü diszmagyar ruhája a bevonulás alkalmával osztatlan tetszést és csodálatot váltott ki az ottani magyarok körében.

— **Külföldi kitüntetés.** Pál jugoszláv kormányzóherceg dr. Baitz Géza székesfővárosi vezető főorvosnak a Szent Száva-Rend tisztikeresztjét adományozta.

— **Egyházi kinevezések.** Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök Vibirál Lajos csókakői plébánost a székesfehérvári felső kerület esperesévé, Pintér György fehérvárcsurgói plébánost e kerület tanfelügyelőjévé nevezte ki, Dömötör István ercsi plébánost, a martonvásárhelyi kerület tanfelügyelőjét saját kérelmére fölmentette tisztsége alól és helyébe Duchovics János sóskuti plébánost nevezte ki. Dr. Potyondi Imre teológiai tanárt főpásztori elismerésével fölmentette tanári tisztsége alól; dr. Keszi József teol. tanár, szemináriumi gondnokot mindkét tiszte alól fölmentette és vértesboglári adminisztrátorrá nevezte ki a püspök. Ugyanakkor a szeminárium gondnoki teendőinek ellátásával Varga Jenő püspöki tanácsost bizta meg. Ohmüller Márton teol. tanár, spirituálist a szeminárium aligazgatójává nevezte ki a főpásztor, Bergendy János püspöki irodaigazgatót az idei tanévtől kezdve megbizta az elméleti hitoktatástan előadásával, végül dr. Tubel Gyula és Füzy Sándor segédlelkészeket teológiai tanárokká nevezte ki a székesfehérvári szemináriumba.

— **Cimadományozás.** A kormányzó dr. Petró Kálmán országgyülési képviselőnek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi cimet adományozta.

— **Fejbelőtte magát egy budapesti orvos.** Dr. *Szentmihályi István* 34 éves orvos az Attila-utca 45. számu ház első emeletén lakott. A fiatal orvos régóta sulyos betegségben szenvedett, ugyannyira, hogy állandóan ápoló tartózkodott mellette. Szerdán délután elküldte hazulról az ápolónőt, bement a fürdőszobába és ott Frommer-pisztolyával fejbelőtte magát. Mire tettét észrevették, már meghalt. Valószinüen régi betegsége miatt követte el az öngyilkosságot. Holttestét a bonctani intézetbe szállitották.

— **Kitüntetések.** Az Országos Testnevelési Tanács dr. Pálházy Endre vármegyei főjegyzőt, a Testnevelési Ezüstéremmel, dr. Sokoray Gyula és dr. Déry Béla vármegyei másodfőjegyzőket a Testnevelési Bronzéremmel tüntette ki.

— **Sétahajók vasárnap este.** A Kelet-Magyarország és Erdély egy részének visszatérésével kapcsolatos ünnepség alkalmából vasárnap este 7 órakor a Mefter a következő sétahajókat inditja: A „Zsófia" sétahajó ind. a Vigadó-téri állomásról. Jegyek elővételben szept 12-től kaphatók a Vigadó-téri hajóállomáson. Hajósétajegy vacsorával 7.— pengő, vacsora nélkül 3.50 pengő. Csavargőzösök indulnak este 7 órakor az Eskü-térről és Ujpestről, a téli kikötőben levő hajóállomásról. Jegyek elővételben szept. 12-től kaphatók a Mefter Eskü-téri hajóállomásán és az ujpesti ügynökségen 1.50 pengős áron. — A sétahajók a főváros által a Gellért-hegyen rendezendő tüzijáték bemutatásának időpontjában annak közelében fognak tartózkodni. Kiszállás este 10 órakor.

LEGUJABB

Maniu-gárdisták rálőttek egy honvédzászlóaljra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szeptember 9-én az Ördögkuton áthaladó határvadászzászlóaljra a faluban elbujt Maniu-gárdisták lövéseket adtak le, aminek következtében négy határvadász sulyosan megsérült. A magyar csapatok a falut körülzárták.

A román parasztok maguk segitettek a határvadászoknak a támadók rejtekhelyét felfedezni, akiket a határvadászok rövid harc után ártalmatlanná tettek. E közben 16 Maniu-gárdista életét vesztette. A halottakat megvizsgálva, a határvadászok meglepetten állapitották meg, hogy közülük négynek manikürözött keze volt, ami élénken elütött a magukra öltött parasztgunyáktól.

(Ördögkut kisközség Szilágy megye zilahi járásában van. *Traznea* volt a román neve. *A szerk.*)

Ujabb német légi támadás London ellen

Berlin, szept. 11. (Német TI) **A koradélutáni órákban az időjárás annyira megjavult, hogy német repülőkötelékek nagyobb számban ujból felszálltak. A Csatorna partjáról jelentik, hogy az erős német repülőkötelékek már áttörték Anglia déli partjának légvédelmi zárát és a délután folyamán London felett tüntek fel, ahol légi harcokra került sor. A német bombavetőgépeknek sikerült több hadászatilag fontos berendezést megtámadni.**

A német harci repülőgépek egyik köteléke szerdán délután igen sok bombát dobott le Port-Victoria nagy tartálytelepre. Több tartályból óriási lángok csaptak fel. A rombolás helyét további sürü fekete füstfelhők jelölték. Ezenkivül egy kirakodó olajszállitókocsit az egyik bomba felgyujtotta.

A német bombák pusztitása

Stockholm, szept. 11. (Német TI) **A „Nya Dagligt Allehanda" londoni tudósitója további részleteket jelent a London kikötőnegyedében okozott károkról. Eszerint a legutóbbi német támadások során nemcsak — miként Woolton angol élelmezésügyi miniszter bevallotta — liszt- és cukorraktárak semmisültek meg, hanem nagymennyiségü sajt és sertéshus. Ezenkivül egy hatalmas malom és egy abrakraktár megrongálódott, valamint kakaó- és kávékészletek elégtek.**

Teritési verseny

Őszi vásáron teritett
Asztalokat néztem,
Ezüst, virág, tányér, kancsó
Fölvonult itt szépen.

Néztem a teritett asztalt
És nagyokat nyeltem:
Szép, szép... mégis szebb lett vón' egy
„Fogyasztási" verseny. (*)

— **Felemelték a világitásra használható petróleum mennyiségét.** A világitás céljára felhasználható petróleum mennyiségét szeptembertől kezdődőleg dr. *Morvay Endre* alpolgármester rendelkezésére akként állapitották meg, hogy a petróleum árusitásával foglalkozó kereskedők világitás céljára a közvetlen fogyasztó részére *szeptember* hónapra a 3. sz. szelvényre fél liter, a 4. sz. szelvényre 1 liter, *október* hónapra pedig az 5. sz. szelvényre fél liter és a 6. sz. szelvényre 1 liter petróleumot szolgáltassanak ki.

— **A Főméltóságu Asszony segélyakciójára** szept. 7-én a következő adományok érkeztek: Fabinyi Tihamér ny. pénzügyminiszter szeptember havi nyugdija 773.71 P, Haltenberger Sámuel szeptember havi nyugdija 211.49 P, dr. Szent-Iványi Józsefné, Imre Sándorné 10—10 P, Nihsim József 5 P, Doroszlai Gábor 2 P, Olaszy Gábor 1 P.

— **Rendőri hirek.** Verebély Sándor 19 éves hentesinas szerdán este egy pajtásával a Ferenc József-hid dunai hidfője közelében revolvert vizsgálgatott. A fegyver véletlenül elsült és a golyó a hentesinas hasába furódott. Életveszélyesen megsebesült. — Tausz Alfréd épitészmérnök szerdán délután gépkocsijával elütötte Váhl Antal 4 éves fiucskát, aki lábszártörést szenvedett. A mérnök saját kocsiján kórházba vitte a sulyosan megsérült gyermeket

— **Őszi lakberendezési vásár** kedvezményes jegyei 70 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

— **Pintér László Nagyváradra költözik.** *Pintér László* kanonok, felsőházi tag, a Magyarországi Német Népművelődési Egyesület elnöke, elhatározta, hogy lemond elnöki tisztéről. Pintér, aki nagyváradi kanonok, az egyházmegye visszatérése alkalmából Nagyváradra költözik.

— **Ujabb postahivatalok nyiltak meg a visszatért területeken.** A postavezérigazgatóság közli, hogy szept. 10-én a következő helyeken nyiltak meg postahivatalok: Alsóvisó, Bánffyhunyad, Beszterce, Borsa, Cséffa, Dés, Felsővisó, Félixfürdő, Fugyivásárhely, Hoszszumező, Majszin, Naszód, Paptamási, Petrova, Szászrégen, Szigetkamara, Váradszőllős

— **Fölmentették egy családi dráma vádlottját.** A büntetőtörvényszék dr. Máthé-tanácsa szerdán tárgyalta Mészáros Gyula munkás bünügyét. Mészáros májusban a Népligetben szóváltás közben rálőtt a feleségére, Láng Margitra és az asszonyt a vállán megsebesitette. Ezután mellbelőtte magát, de sérüléséből fölépült. A vádlott azzal védekezett, hogy nem akart ölni, a feleségét, aki a pisztoly után kapott, véletlenül sebesitette meg. Az asszony is ugy vallott, hogy valószinüen véletlenül érte őt a golyó. A törvényszék Mészáros Gyulát fölmentette a vád alól azzal az indokolással, hogy öngyilkos akart lenni és ezért sütötte el a fegyvert. Az itélet nem jogerős.

— **Házasság.** *Fejérváry Ilus* és *Hanzély Jenő* f. hó 15-én déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket a II., Szilágyi Dezső-téri református templomban. Az esketést a menyasszony bátyja, *Fejérváry Zoltán* református lelkész végzi.

Rózsavölgyi Julia és *Sájerman Imre* szept. 14-én tartják esküvőjüket Budapesten.

Beniczky Judit és *Andreánszky Árpád* f. hó 12-én d. u. fél 7-kor a Fasori református templomban házasságot kötnek.

Muszták Ibolya urleányt eljegyezte *Horváth József* IV. százados. (Minden külön értesités helyett.)

Balázs Rózsikát, néhai *Balázs Ignác* leányát eljegyezte vitéz *Szalay László* Budapesten.

Szeles, hüvös idő

A hüvös, óceáni eredetü levegő beáramlása hazánkba nagy átalakulást hozott, megszüntetve a közel tiz napos zavartalan szép időt. Országszerte ujból megjelentek a zápor- és zivataros esők, a hőmérséklet rohamosan csökkenésnek indult. Kedden a Duna vonalától nyugatra már csak 20 fok körül volt a felmelegedés, keletre azonban még közel 30 fokot mértek. Szerdára megszünt a nagy hőmérsékleti ellentét a nyugati és keleti országrészek között, jelezve, hogy a hüvös levegő már teljesen hatalmába keritette a Kárpátok medencéjét és elérte a keleti Kárpátok vonulatát. Sajnos, Erdélyre is kiterjeszkedett az időrosszabbodás. Ott is sokfelé volt zápores és a meleget hidegebb idő váltja fel. Az időváltozást élénk, helyenkint viharos északnyugati szél kiséri. Nagy magasságokban még erős, meleg levegőt szállitó déli szél fuj.

A megindult időrosszabbodás, sajnos, tovább folytatódik, hüvösebb éjszaka után a nappali felmelegedés már csak 20 fok körüli lesz. Ujabb felhőátvonulások jönnek ujabb esővel, különösen az erdélyi országrészben. Az északnyugati szél élénk marad.

Budapesten szeptember 11-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 15 (a normális 12) fok, délben a legerősebb felmelegedés 23 (a normális 23) fok volt. (Előző nap 15 és 28 fok). Z. A.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten szerdán este 9 órakor a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 758 milliméter, gyengén emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénk északnyugati szél. Felhőátvonulások, több helyen (főleg az Alföldön és Erdélyben) záporeső, zivatar. A hőmérséklet nyugaton már alig változik, keleten csökken.

*

A nap kel 5.17-kor, nyugszik 18.03; a hold kel 15.49-kor, nyugszik 1.03-kor.

*

Vizállás. Duna: Pozsonyig árad, lejebb apad, Bajáig alacsony, lejebb közepes vizállásu. Bécs 253, Pozsony 106, Komárom 264, Budapest 207, Dunapentele 172, Paks 122, Baja 226, Mohács 272, Gombos 368, Ujvidék 342, Zimony 281. Rába: Szentgotthárd 16. Dráva: Barcs 55, Drávaszabolcs 59, Eszék 150. Száva: Bród 114. Tisza: Visk ½ Tiszaujlak között árad, másutt apad; alacsony vizállásu. Faluszlatina 39, Visk —10, Tekeháza 38, Tiszaujlak —64, Vásárosanmény —68, Tokaj 128, Tiszafüred 158, Szolnok 200, Csongrád 140, Szeged 189, Titel 320. Szamos: Csenger —39. Bodrog: Bodrogszerdahely 330. Sajó: Bánréve 50. Hernád: Hidasnémeti 26. Körös: Körösszakáll —26, Békés —62, Gyoma —20. Maros: Makó —5. Balaton: Siófok 86. Velencei tó: Agárd 155.

— **Halálozás.** Paksi *Blaha Anna* 55 éves korában hosszu szenvedés után f. hó 11-én elhunyt. Temetése f. hó 13-án délután 4 órakor lesz a rákoskereszturi temető halottasházából. Az elhunytban Kottaun Oszkár, a Pesti Hirlap főtisztviselője sógornőjét gyászolja.

Tábory Gyula ny. szfőv. tisztv. szept. 7-én rövid szenvedés után elhunyt.

Özv. *Komollói Biró Sándorné* 80 éves korában Kisujszálláson meghalt.

Gáspár Béla igazgató-tanító, tart. százados, több vitézségi érem tulajdonosa 45 éves korában Nagykállón meghalt.

Fegyveres István, a Budapesti Gőzmalom főtisztviselője szept. 10-én 55 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz az óbudai temetőben.

— **Orvosi hir.** Dr. *Czukor Miklós* nőorvos II., Hattyu-u. 4. sz. alatt ismét rendel. Telefon: 167—586.

— **Most ültessen** szamóca (eper) *palántát*, 25 drb 1.— P. Monori Mag, Rákóczi-ut 7. szám.

Egyesületek és előadások

Az Országos Társadalombiztositó Intézet a Zöldkeresztes védőnői tanfolyam elvégzésére nők számára öt ösztöndijas helyre pályázatot hirdet. A kérvényeket szept. 17-ig lehet benyujtani az intézet gondozó szolgálatához (Tisza Kálmán-tér 19.) ahol bővebb felvilágositást adnak.

A Magyarországi Turán-Szövetség, Hargitaváralja jelképes székely község és a Magyar Fajvédők Országos Szövetsége abból az alkalomból, hogy Bulgária Debrudzsa egy részét visszakapta, küldöttség utján tisztelgett Toseff budapesti bolgár követnél.

Az Egyesült Női Tábor erdélyi szemináriumot rendez abból a célból, hogy a visszacsatolt területek és az anyaország lakossága között a lelki kapcsolatot elmélyitse. Az erdélyi szeminárium keretében a fiatal erdélyi értelmiség szine-java tart előadásokat. Többek között felolvas: Bözödy György, Gyallay Pop Zsigmond, Mester Miklós, Vargha László.

Cholnoky Jenő ünneplése. Meleg ünneplésben részesitették a Magyar Turista Egyesület és a Magyar Földrajzi Társaság elnökét, dr. Cholnoky Jenőt, a kiváló földrajztudóst 70-ik születésnapja, valamint magas kitüntetése alkalmából. Ünnepelték Pap Dénest és Vörös Tihamért, a Magyar Turista Egyesület alelnökeit is kitüntetésükkel kapcsolatban.

Különféle. Az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság „Kisanyák Iskolája" egészségü. és ped. tanfolyamára, valamint a gyárgondozónői tanfolyamra a felvételek megkezdődtek. Bővebb felvilágositást ad Baloghy Mária igazgatónő (Bimbó-u. 3. T. 157—182) reggel 8—10-ig.

SAKK

Rovatvezető: MARÓCZY GÉZA

2234. sz. feladvány. Schlarkó Józseftől. Világos: Kc2. Vé1. Tb5 és é8, Fh6, Hd2 és é3, gy: c5, é4 és g3 (10). Sötét: Kd4. Vg8. Th5, Hé6 és g5. gy: d5. d6 és g6 (8). Matt 2 lépésben.

*

A juliusban közölt feladványok megfejtése 2227. sz. 1. Kb7! 2228. sz. 1. Va5! 2229. sz. 1. Kg7! Tg1†, 2—7 a király a8-ra megy a sakkokra. 7. . . . Td1! 8. h8 torony! (a vezér behuzásra patt áll elő), 8. . . . Td7, 9. Tg8 és nyer. 2230. sz. 1. Vf6! 2231. sz. 1. Ha2!.

*

A juniusban és juliusban közölt feladványokat 147-en fejtették meg helyesen, sokan elbuktak a 2229. sz. végjáték megfejtésénél, elkerülte figyelmüket a patt lehetőség. Könyvjutalomban részesültek harmincan.

*

A **Bad-Oerghauseni** német sakkbajnokság eredménye: Kieninger 11½, P. Schmidt 10½, Gilg és Richter 9½, Kohler 9. A résztvevők száma 16 volt.

*

Játszották a mesterképző főtorna döntőjében. Világos: Macelle Ferenc. Sötét: Dr. Lindner László. 1. d4 Hf6. 2. Hf3 é6. 3. Hbd2 d5. 4. c4 Fé7. 5. é3 0—0. 6. Fd3 c5. 7. 0—0 Hc6 (a huszárlépés nem jó, sötét a vezérlövészével b7-re fejlődik és ekkor huszárja zárja a lövész vonalát, a helyes lépés 7. . . . Hbd7 volt). 8. a3 (közelebb fekvő folytatás az azonnali dc5!). 8. . . . a6 (itt már szükséges volt a csere d4-en), 9. dc5 F:c5. 10. b4 Fa7 (a lövész jobban állana é7-en). 11. Fb2 dc4. 12. H:c4 b5. 13. Hd6 (a huszárlépést a lövész hiánya é7-ről tette lehetővé és bár a huszárlépés az általános szabályok elleni, mert a világos huszár négy lépést veszit, hogy a helyén álló lövészt cserélje, az adott helyzetben mégis ugyszólván az egyetlen, ami a vezetést kézben tartja). 13. . . . Kh8 (számitásba jött 13. . . . h6 is, de világos mindenképpen előnyben marad, a tett lépés kikényszeriti a cserét c8-on). 14. H:c8. B:c8. 15. Vb3. Vé7. 16. Bac1 Bfd8. 17. Bfd1 é5 (sötét állása rosszabb, a vezérszárnyi csatárállása a vezérlövész hiánya miatt gyenge és a vereség okozója, a tett lépés helyett számitásba jött 17. . . . h6 és további várakozó lépés). 18. Hg5 Hd5. 19. Fé4 V:g5. 20. F:d5 Hé7. 21. B:c8 B:c8. 22. Fb7 B-4. 23. Vd3 h5. 24. F:a6 Bg4. 25. Vf1 Hf5. 26. Fc8 Bc4. 27. F:f5 V:f5. 28. Bd5 f6. 29. B:b5 Bc2. 30. Fd4 Vc8. 31. F:a7. Va6. 32. Bb8† Kh7. 33. V:a6 sötét feladta.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Játszik a sors

Harsányi Zsoltnak, mint a Vigszinház direktorának is, szapora a levelezése. El lehet képzelni, micsoda vaskos és sulyos postaküldeményeket talál naponta a Vigszinházban, igazgatói iróasztalán. Darabok érkeznek, ismert és ismeretlen, nyilvános és titkos, valódi és álszerzők küldik be kézirataikat. Az igazgató egyet sem hagyhat figyelmen kivül, hátha ott akad igazi értékre, ahol nem is várja.

A minap egy kis vasmegyei faluból érkezett egy dráma. Hodászy Gábor jáli földbirtokos irta és elküldte Harsányinak azzal a kéréssel: ha jónak találja, adja elő. „Játszik a sors" a cime. Harsányi Zsolt elolvasta a darabot. Rendkivül tehetséges irásnak találta, ha még nem is volt előadásra alkalmas. Levelet irt Jálba és darabirásra buzditotta a szerzőt, mert bizonyosra vette, hogy második darabja már olyan lesz, hogy siker reményével szinre kerülhet.

Hétfőn délben visszajött a levél a Vigszinházba. A boritékon rajta volt a posta jelzése: Cimzett meghalt.

Játszik a sors, néha kegyetlenül . .

* **Megszüntetik a főpróbákat a budapesti szinházak.** Ezen a héten három szinház tart bemutatót és egyik sem tart főpróbát. A *Nemzeti Szinház* szabadtéren már bemutatott uj *Tell Vilmosát* mutatja be szombaton, ugyanekkor a *Magyar Szinház Vaszary János* vigjátékából — *Az ördög nem alszik* — tart premiert, a *Vigszinház* pedig *Harsányi Zsolt, Zágon István* és *Eisemann Mihály* „XIV. René" cimü operettjéből. Feltünő jelenség, hogy a bemutatókat egyik szinházban sem előzi meg főpróba és pedig nemcsak a megszokott nyilvános főpróba marad el, hanem még a zártkörü is. A budapesti szinházak most már végérvényesen szakitani kivánnak a főpróbák régi intézményével. Ezt azzal indokolják, hogy a főpróbáknak az idők folyamán olyan nagy törzsközönsége fejlődött ki, hogy mármár lehetetlenség volt a jegyigényléseknek eleget tenni. A magánszinházak nyilván saját legjobban felfogott érdekükben cselekesznek, amikor — nem először ugyan, de most legalább egyértelmüleg, a főpróbák megszüntetését határozták el. A Nemzeti Szinház pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezután csak ujdonságaiból tart főpróbát, felujitásokból és klasszikus darabokból nem

* **Furtwängler és a bécsi Filharmónia Budapestre jön.** Budapest hangversenyéletének mindig kiemelkedő eseménye volt a bécsi Filharmónia vendégszereplése *Furtwängler Vilmos* vezénylete alatt. Az utóbbi években Furtwängler a budapesti filharmóniai zenekart vezényelte többizben, az idei hangversenyévad során azonban ismét a bécsi filharmóniai együttes élén ad hangversenyt nálunk és pedig — ezuttal először — az Operaházban. A *Magyar Filharmóniai Társaság* nyolc bérleti estjének keretében tartják meg a bécsi filharmónikusok hangversenyét, amelynek műsorát Furtwängler régi és ujabb német zeneszerzők alkotásaiból állitja össze.

* **Kolozsvár: boldog szerelem.** Ez a cime egy szép és időszerü lirai versnek, amelyet *Liszt Nándor*, a Nemzeti Szinház titkára irt. A kolozsvári bevonulás örömére szerdán este a költeményt mind a Nemzeti Szinház, mind a Kamaraszinház szinpadán az előadás kezdete előtt nagy hatással szavalta el *Lehotay Árpád*.

* **Bérletváltás az Operaházban.** A m. kir. Operaház 1940 október 1-től 1941. május 21-ig 125 előadást tart bérletben, és pedig öt sorozatban egyenként 25 előadással. A bérleti árak a napiaknál mintegy 40%-kal alacsonyabbak. Bérletjegyek még e héten válthatók.

Rövid hirek

A Nemzeti Szinház uj darab műsorra tűzésével gazdagitotta érdekesnek igérkező játéktervét. Németh Antal elfogadta Erdős László „Sárkuti zendülés" cimü falusi drámáját.

A Városi Szinházban az idén is megrendezik a hagyományos ifjusági előadásokat. A tervek szerint a következő magyar és külföldi irók darabjait adják elő: Herczeg Ferenc: A hid; Csathó Kálmán: Te csak pipálj, Ladányi; Goethe: Faust; G. Hauptmann: A bunda. A szerepeket a Nemzeti Szinház tagjai vállalták.

A közeljövőben Budapestre jön a berlini Schiller-Theater társulata. Az elmult évben már nagy sikerrel vendégszerepelt nálunk a szinház. Az idén is nagy érdeklődés előzi meg az előadásokat.

A Budapesti Egyetemi Énekkar ünnepélyes keretek között nyitotta meg kedden este fennállásának harmincötödik évét. Próbák és az uj tagok fölvétele minden kedden és pénteken este 7—½10-ig Üllői-ut 20. sz. alatt.

* **A Szinművészeti és Filmművészeti gyakorlatos vizsgák** időpontját szeptember 25-ére és 26-ára tűzte ki a vizsgabizottság. Kérvényeket szeptember 18-áig lehet benyujtani a Szinművészeti és Filmművészeti Kamaránál (Budapest, VI., Bajza-utca 18.) A vizsga pontos idejéről a szabályszerü kérelemmel jelentkezettek posta utján kapnak értesitést.

MOZI

Fiuk az intézetben

Décsi

A legfurcsább filmek egyike, amit valaha láttunk, de kétségtelenül a legművészibbek közül való. Izgalmas és mulatságos, fantasztikus és emberi, szellemes elgondolásban és kivitelben egyaránt — egyszóval francia film a javából. Egy diákinternátus indiántörténetekből megkótyagosodott három nebulója gyerekes, kalandos utiterveken töri a fejét. Az egyik titkozatos módon eltünik s utána a másodiknak is nyoma vész. A harmadik, a legidősebb és legbátrabb bűntettet szimatol — nem ok nélkül, mert közben egy részeges tanár gyanus körülmények közt szörnyet hal — s egy különc angol nyelvtanárral szövetkezve, kinyomozza az intézet közelében működő pénzhamisitó bandát. Megkerül persze a két gyerek s a fiuk leleplezik a banda fejét is — egészen váratlanul az intézet direktora fejében. A mese maga csak szegényes váz a tömérdek erőshatásu, sokszor finom humoru részlet mellett s valamennyi szereplő, az érdekes *Stroheimtől* a legkisebb diákszereplőkig remekel a tökéletesen rendezett összjátékban. Az inyenceket feltétlenül, de lehet, hogy a nagyközönséget is el fogja ragadni a film. (—á—)

Dél Csillaga

City—Omnia

Egy braziliai szerencsevadász óriási gyémántot talál az őserdőben és a mérhetetlen értékü kincset szerelmesének ajándékozza, akitől azonban a gyémántbánya tulajdonosa elkoboztatja... — ezzel indul ez a Rio de Janeiróban és Amsterdamban játszódó film. A gyémánt kalandos utja párhuzamosan fut egy nemkevésbé regényes és kalandos szerelemmel, amig a gyémánt vissza nem kerül eredeti tulajdonosának, sőt mindkét tulajdonosának kezébe. Igen érdekesen, ötletesen felépitett, sok váratlan és változatos helyzettel füszerezett film ez, rendezésével, játékával és fényüző kiállitásával amerikai filmekre emlékeztet. Egy gyönyörü táncosnő, a német-mexikói *La Jana* játssza és táncolja a főszerepet, — még a nagy hollywoodi filmcsillagok közt is ritkán akad ilyen tüneményes szépség. (Tragikus halála előtt készült utolsó filmje ez.) Nemcsak a gyémánt, hanem La Jana is megérdemli a *Dél Csillaga* nevet. — A hiradókban már a dicsőséges erdélyi bevonulás néhány szép felvételét is látjuk és a mozi homályában az öröm boldog könnyei öntik el szemünket. (—y)

SPORT

Az OTT irányelvei az erdélyi sport bekapcsolására

Az OTT foglalkozott a hazatért erdélyi országrész sportjával és körlevélben közölte a sportszövetségekkel a figyelembeveendő szempontokat. A dr. *Prém Loránt* ügyvezető alelnök által aláirt körlevél a sportélet folyamatossága érdekében a bekapcsolás formaságmentes gyors végrehajtását irja elő. Működő sportegyesületeket, amennyiben a románok által elfogadott alapszabályokkal rendelkeznek, minden alakiság mellőzésével kell felvenni a sportszövetségekbe. Sportlétesitmények esetleges kárait azonnal ki kell küszöbölni s erre az OTT anyagi támogatást nyujt.

A sportéletnek azonnal meg kell indulnia és a különböző sportágakban a legközelebbi idénykezdésig átmeneti intézkedésekkel biztositandó a sporttevékenység megkezdése.

A labdarugóbajnokság legközelebbi mérkőzései

Gyors egymásutánban, hétről-hétre pereg a labdarugóbajnokság filmje. Most vasárnap már a negyedik forduló van soron. A fővárosban négy mérkőzés lesz és mind a négy iránt fokozott mértékben nyilvánul meg a sportbarátok érdeklődése.

A *Ferencváros* az esti mérkőzések győztesével, a *Törekvéssel* találkozik. A labdarugás hivei számára egyszerüen érthetetlen, hogy az esti tornán oly kitünően szerepelt kőbányai vasutascsapat most miért szerepel a bajnoki sorrend végén. A Ferencváros a multak tapasztalatai alapján rendkivül óvatos, vigyáz arra, hogy meglepetés ne érje és különben is be akarja bizonyitani külön klasszisát az esti torna győztese fölötti győzelemmel.

A bajnokság élén álló Ujpesthez a Gamma látogat el. A budai csapat veszélyes ellenfél, játékosai kitünő képességüek és igy az *ujpesti mérkőzés* kétségkivül magas szinvonalu lesz. A második helyezett ujonc *csepeli WMFC a Beszkárt ellenfele*. A mérkőzés érdekessége, hogy mindkét csapat rendkivül gólképes. Végül igen nehéz ellenfelet kap *a Kispest a salgótarjáni BTC-ben*, amelynek meglepően előkelő helyezése van a lista végén veszteglő Kispesttel ellentétben.

A fővárosi csapatok közül *vidéken szerepel az Elektromos, ellenfele a Szolnoki MÁV.*

Nagyvárad atlétáinak stafétája Budapestre

Erdély egy részének felszabaditása emlékére a nagyváradi sportegyesületek atlétái szombaton tömegstafétát inditanak Budapestre. A 261 km-es utat 26 futó teszi meg és pedig minden futó tizszer egy kilométert fut. Induláskor és érkezéskor mind a 26 futó szerepel. A rendezők terve szerint Nagyváradról a kora délelőtti órákban indulnak el a futók és az esti órákban érkeznek meg a magyar fővárosba, ahol a Hősök emlékkövénél, a Szabadság-téri Országzászlónál és Kelet szobránál helyeznek el koszorut.

A vasárnapi Ferencváros—Törekvés nemzeti bajnoki labdarugómérkőzésre jegyek elővételben kaphatók a Pesti Hirlap főkiadóhivatalaiban.

Egy héttel a szegedi magyar-jugoszláv uszóverseny után a magyar uszók a vizilabdacsapattal és néhány női uszóval együtt a jugoszláv tengerparti Splitben szerepelnek.

A labdarugók „B"-válogatottjai szerdán edzést tartottak. A jövő héten már a jugoszlávok ellen felkészülő nagycsapat jelöltjeit is edzésre gyüjtik egybe.

Szilassy és Jusits Varesében szerepel, ahol a női párosban eljutottak a döntőig.

A Beszkárt szombati atlétikai versenyén a szövetség sok atléta indulását rendelte el, tekintettel a közeli magyar-finn viadalra.

A szerkesztésért felelős :
Dr. LÉCRÁDY OTTÓ főszerkesztő

SZINHÁZAK		NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐV. OPERETT (½4, 8)	PESTI (5, 9)	ERZSÉBETV. (5, 8)	KAMARA VAR (½9)	KOMÉDIA (½5, ½9)
Csütörtök . .		Döbrönte V. 1.	—	Minden jó	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Péntek . .		Döbrönte VI. 1.	—	Szülők lázadása	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Szombat . .		Tell Vilmos B. 2.	XIV. René Sz. e. bérl.	Ki a harmadik?	Az ördög nem	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Uj műsor
Vas.	d. u.:	Rabagas	XIV. René	—	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Uj műsor
	este:	Tell Vilmos I. 2.	XIV. René V.	Ki a harmadik?	Az ördög nem A.	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Uj műsor

ROYAL VARIÉTÉ (4, 8): Tapsról-tapsra. — Szombattól: Uj műsor. — **FŐVÁROSI CIRKUSZ (4, 8).** Naponta kétszer: Pickart déltengeri revüzenekara és a három Turul.

SZINHÁZAK MŰSORA

Nemzeti. Döbrönte kürtje. Eszterhás I. 3 f. szinm. (Tőkés A., Kiss, Jávor) (V. 1. bérl.) (½8). — **Kamara.** Minden jó, ha jó a vége. (8). — **Magyar.** Tokaji aszu. Szilágyi, Eisemann 3 f. zen. vigj. (Fedák S., Rózsahegyi, Zimonyi M.) (8). — **Fővárosi Operettszinház.** Bécsi gyors. Adonyi Keller L.—Sándor J. 3 f. operettje (Kiss M., Gombaszögi E., Latabár K.) (8). — **Erzsébetvárosi.** Sárgarigófészek. Erdélyi M. 3 f. operettje (Honthy H., Csortos, Pejes T.) (8).

MOZIK MŰSORA

ÁTRIUM (T. 153—034). **Erzsébet** (½6, ½8, ½10; szo., v., ün. ½4-kor is). **CASINO,** Eskü-ut 1. (T. 383—102). **Csak egyszer élünk** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas., ün. ½4-kor is). **CITY** (T. 111-140). **Dél csillaga.** — **Részletek az erdélyi bevonulásról** (¾6, ¾8, ¾10; szo., vas. és ün. ¾4-kor is). **CORSO** (T. 182—818). **Válaszuton.** — **Bevonulás Erdélybe** (½6, ½8, ½10; v., ü. ½4-kor is). **DÉCSI** (T. 125—952). **Fiuk az intézetben** (6, 8, 10; szo., v., ü. 4-kor is). **FÓRUM** (T. 189—543). **Nápoly a csókok tüzében** (½6, ½8, ½10; szo., v., ü. ½4-kor is). **HIRADÓ** (T. 222—499). **Magyar, Luce, Ufa, Rajzos hiradók.** — **A bécsi döntés.** — **Részletes riportok Erdélyből.** D. e. 9-től éjfélig folyt. **KAMARA** (T. 144-027). **Napoleon házassága.** — **Bevonulás Erdélybe** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt). **PALACE** (T. 221—222). 2-ik hétre prol. **Bulldog Drummond titkos szolgálatban.** — **Weekend** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt. **RÁDIUS.** (T. 122—098). **Csak egyszer élünk** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ü. ¼4-kor is). **ROYAL APOLLÓ** (T. 222—002). 2-ik hétre prol.! **Erzsébet királyné.** — **A történelmi Erdély** (¼6, ½8, ¾10; szo., v., ün. 4, 6, 8, 10). **SCALA** (T. 114—411). **Csintalan férjek** (¼6, ¼8, ¾10; szo., vas., ün. 3-kor is). **URÁNIA** (T. 146—046). **Bécsi történetek.** — **A honvédség Erdély földjén** (5, ¼8, ½10; szom. v. és ü. ¾3-kor is). V. d. e. 11: Hohner harmónikaverseny.

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Ma hat előadás

szórakoztatja közönségünket. A jövő hét eseménye a Nemzeti Szinházban csütörtökön a

Döbrönte kürtje

első bérleti előadása, amelyhez pénztáraink 30% kedvezménnyel árusitják a jegyeket minden kategóriából.

Jövőheti előadások. Nemzeti. Csütörtök: **Döbrönte kürtje. — Kamara.** Hétfő: **Ki a harmadik?** — Kedd: **Minden jó, ha jó a vége.**

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1—352—96). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1-508-24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2-885-85). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Nagy keringő (¼4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Gunga Din (¼4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Trópusi mámor (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Jesse James (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Erdélyi kastély (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Hulló csillagok (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** N. N. és társa (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Jesse James (¾5, 7, ¼10). **Ipoly.** Erdélyi kastély (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Erdélyi kastély (½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** S. O. S. Sahara (¼4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Erdélyi kastély (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Várlak (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** János vitéz (¼4 ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Erdélyi kastély (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Halálos tavasz (½4, ½6 ½8, ½10). **Tivoli.** Erdélyi kastély (½5, 7, ½10). **Turán.** Éjfél után (4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. csütörtöki műsora. 6.40 Ébr., torna. 7 Hir, étrend, hangl. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harang, időj. 12.10 Hangl. Közben 12.40 Hir. 1.20 Időj., vizállás. 1.30 Táncz. 2.30 Hir. 2.45 Müsorism. 3 Árf., 4.15 Ruszin hallg. 4.45 Időj., hir. 5 Hir szlov. rusz. ny. 5.15 Honvédműsor. 6.10 Szalonzene. 7.15 Hir magy. és rom. ny. 7.25 Cigányz. 8.10 Helysz. közv.-nek fenntartva. 9 Hir idegen ny., majd idő. **Budapest II.** 4.15 Hangl. 8 Hir, ügető, hir szlov. és ruszin ny. 8.25 Előad. 8.55 Verdi: Vonósnégyes 9.20 Előad. 9.50 Idő.

KÖZGAZDASÁG

A termelők saját termésü borainak eladási ára

A bor legmagasabb termelői eladási árának megállapitásáról szóló rendelet megjelenése óta a szőlősgazdatársadalom körében nyugtalanság mutatkozik, mert sokan azt hiszik, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa a termelők borainak eladási árát is szabályozta.

A földmivelésügyi minisztérium ezuton közli a szőlősgazdákkal, hogy a bortermelők saját termésü boraikat bármily mennyiségben, ugy mint eddig, *minden megkötöttség nélkül olyan áron hozhatják, forgalomba, amilyen áron az adott viszonyokhoz képest felvásárló kézre találnak.*

A szüreti időszak közeledtével a földmivelésügyi minisztérium a szőlősgazdák figyelmét felhivja arra, hogy — 16 cukorfokos musttermést feltételezve — az idei termésü must literenként legalább 60 filléres áron lesz értékesithető.

Hiány volt Budapesten mezőgazdasági munkásokban. A kerületi gazdasági főfelügyelő jelentése szerint Budapesten augusztusban mezőgazdasági munkásokban nagy hiány volt, részben a katonai behivások folytán, részben azért, mert a mezőgazdasággal foglalkozni szokott lakosság nagyrésze gyárakban, ipartelepeken és épitkezéseknél igyekezett állandó és biztos keresetet találni. A munkabér augusztus elején 6—8 pengő, augusztus végén pedig 4—5 pengő volt. A fővárosi piacok terményekkel el vannak látva, ugyhogy a kereslet kielégithető. A vajjal való ellátás is kezd javulni, ami a tejszin zár alá vételének tulajdonitható.

A Futura ismeretterjesztő füzeteket adott ki a termelők tájékoztatására. Az első füzet cime: „Gazdasági utmutató az uj terményértékesitési rendszerről." A füzetet a Futura dijmentesen, postán küldi meg az érdeklődőknek. (Vigadó-utca 6.)

Értékpiac

A részvénypiacon szük keretek között mozgott az üzlet. Csak egyes értékek iránt volt érdeklődés. Ezek árnyalatnyi javulást értek el. A bankrészvények árfolyama változatlan maradt. A kötvénypiacon barátságosabb irányzat mellett a fővárosi kölcsönök némileg javultak. A nem jegyzett értékek nem változtak, csupán a dollárkötvényekben jelentkezett áru.

Részvények (zárjelben zárlat). Nemzeti Bank 179 (179), Bauxit 185—184 (185), Beocsini 12.15 (12.15), Aszfalt 5.20 (5.20), Kőszén 373.10—370 (370), Nagybátonyi 42.75 (42.75), Salgó 38.40—38.80 (38.60), Urikányi 33—33.75 (33.50), Fegyver 35—35.50 (35.25), Ganz 16.05 (16), Rima 86.75—88.50 (88), Nasici 60—58.60 (59), Tröszt 43.40—43.20 (43.20), Délcukor 85.75—86.75 (85.75), Magyar cukor 90.60—91 (90.75), Georgia 22 (22), Izzó 119—118.50 (118). 1914. évi főv. 304.50—303.50 (303.50), 1927. évi főv. 100.75 (100.50).

Valuta. Dinár 7.60—7.90, USA dollár 355—360, Kanadai dollár 250—300, Cseh-Morva protekt. 11.45—11.80, Szlovák 11.55—11.90, Lei 3.20—3.40, Lira 17.40—17.90, Svájci fr. 78—79, Svájci fr. 78.10—79.10, Svéd kor. 81.70—82.70 pengő.

Zürichi zárlat. Páris 9.80, London 17.46, New York 439, Milánó 22.17½, Madrid 40, Berlin 175.30 Stockholm 104.70, Szófia 5.35, Belgrád 10.25, Athén 3, Istanbul 3, Bukarest 2.25, Helsinki 8.95, Buenos Aires 101½, Jokohama 103.

Termény- és árupiac

A gabonatőzsdén buzából 100 mázsa, sörárpából 1800 mázsa került eladásra. A hüvelyespiac üzlettelen, 150 mázsa fehérbab kelt el 40 pengőért. A mák ára tovább esik, az árakat 5—6 pengővel leszállitották. Csillagfürtből élénk a kinálat, sárgavirágu áruért nyiri feladóállomáson 22.25 pengős árat fizettek.

A gabona- és terménypiac áralakulása. Buza 78 kg. 23.20, rozs 71 kg. 19.20, zab 41 kg. 21.10. **Arpa:** sörárpa kiváló 26.20, elsőrendü 25.20, sörárpa 24.20, ipari 22.40, takarmány 65—66 kg. 20.40, középmin. 19.40. **Tengeri:** tiszántuli áll. 24.60, egyéb 23.55, Bpest közr. 23.35. Köles: vörös 36.50—38.50, egyéb 32.50—34.50. Káposztarepce 40—45, napraforgómag 28, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50. Mák 205—210. Borsó: Viktória 50, zöld 40. **Bab:** fehér hosszu v. lapos 46—48, fehér szokv. 39—41, gömb. fürj 47, hosszu fürj 45, barna 38, tarka 37. Lencse: nagyszemü 62, közép 50, kis 40. Biborheremag 135—140, bükköny: tavaszi 34—37, szöszös 78—83, csillagfürt 21.50—22.50, buzakorpa 16.80—17, 8-as buzaliszt 18.95—19.70. **Buzaliszt:** dara 42.80—43.80, 0GG, 0G, 0F 41.80—42.80, EB, EB1 35.40—36.40, SB 28.40—29.40.

Sertésfővásár. A felhajtott 865 darabot eladták. Árak: uradalmi Ia, valamint szedett Ia és IIa 144, öreg Ia 142—144, IIa 130, tőkesertés, valamint sonkasertés Ia és IIa minőségben 144 fillér. Husárak: szalonnás félsertés és félhus (csak egy minőségben) 180 fillér. Hátszalonna sózott 28 kg. 198, 20 kg. 182—192, háj 186, zsirszalonna 182, belföldi zsir 190, márkás exportzsir 206, belsőrész 130, tepertő IIa 32—40, bél és gyomor 110—130 fillér.

Husvásár. Készlet: nagymarha 65 (eladás 25), növendékmarha 12 (12), bivaly 5 (5), borju 359 (119), birka 243 (140) drb. A vásár irányzata lanyha. Árak: marhahus ökör és tehén IIa egészben 136—172, hátulja 150—186, eleje 130—150, csontozni való 120—130, növendékmarha Ia egészben 130—140, borju ölött bőrben Ia 170—176, IIa 160—168, IIIa 150—158, borju eleje 140—146, lebőrözött eleje 136—144, hátulja Ia 190—200, IIa 160—188, juh ölött nyuzott Ia 156—160, IIa 130—154, bivaly 117, zsiger 100—110, faggyu 55—110, csont 40, marhafej (½ fej) 150—250, orr és köröm 30—50, láb 4 drb. 60—100, pacal egészben 70—100, marhabél 300—450, borjufodor egészben 50—70, juhbél 70—107 fillér kg-ként, marhavér (egy tál) 30 fillér.

Csepeli vásártelep. Elő csirke 150—180, tyuk 140—160, lud 180—210, ruca 160—220. Tisztitott csirke Ia 220—275, IIa 160—220, tyuk 160—190, lud 100—210, ruca 110—210. Tojás: ládaáru, eredeti 195, kiolvasva 210, tejfel 1.10, teavaj 3.50, paszt. 3.80, tehénturó 0.60. Burgonya: rózsa, Gülbaba 11.65, Ella 9.55, Vöröshagyma 12—13, fokhagyma 34—44, fejeskáposzta 6—12, kelkáposzta 6—10, kalarábé 1—4, fejessaláta 4—8, cékla 10—15, karfiol 20—35, sóska 16—20, paraj 30—40, zöldborsó 25—50, zöldpaprika 14—40, tölteni 20—50, vajbab 20—28, uborka 24—65, paradicsom 6—16, tengeri cső 6—8.50, alma 25—120, körte 40—130, szőlő 50—115, szilva 40—56, őszibarack 30—150, birsalma 80, sárgadinnye 16—40, görögdinnye 10—18, dió 70—150.

Decker Tivadar

mérnök

f. hó 8-án tragikus körülmények között elhunyt. Temetése 13-án, pénteken délelőtt ½12-kor lesz Siófokon a református egyház szertartása szerint.

Minden külön értesités helyett.

LÓVERSENY

A csütörtöki ügetőversenyek

Csütörtökön a szeptemberi ügetőmiting harmadik versenynapjára kerül a sor. Tizenegy futam szerepel a programon. A 2500 méteres báró Tornyay Rezső emlékversenyben hároméves és idősebb nemzetközi mének és kancák versenyezhetnek az elsőségért. Egy jól dijazott kettesfogatu verseny mellett a nyeretlen kétévesek és hároméves versenyei, a Maros-, a Mályvácska- és a Dorogi-dij, valamint több hendikep szerepel a programon. Tipjeink: I. Ujvidék—Uz Bence, II. Csongrád—Mókus, III. Cailler-Ujdonság—Eszter-Lekér, IV. Dalma J. F.—Little Winny, V. Bicskás—Csongor, VI. Dávid—Kunó, VII. Peter Pilot—Carthago, VIII. Azsdaja—Kelevéz, IX. Szépi—Sterling, X. Ebadta—Galiba, XI. Maya—Nikla.

Iparvállalat keres felvételre
őskeresztény, perfekt magyar-német gyors- és gépirónőt
többéves irodai, lehetőleg gyári gyakorlattal. Csak **elsőrendü munkaerők** jelentkezzenek. Ajánlatokat „Német gyorsirónő 7987" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. kérünk.

+ AUTOKRAT +
Törv. véd. amerikai rendszerü, rugónélküli
SÉRVKÖTŐ
Ejjel-nappal viselhető, könnyü, kellemes
egyoldali P 16.—
kétoldali P 28.—
MAUTNER
V., Báthory-utca 15. 10-es vill. végáll. Telefon 117-943.
Prospektus dijtalan.

Dr. PREISICH zugligeti SZANATÓRIUM
FELE RÉSZE sürgősen **ELADÓ**
Telefon: **13-66-70.**

KISNYILTTÉR

Ara mm-ként hétköznap 30, vasárnap 52 fill. Gyüjtőhirdetések igen olcsó dijszabás szerint.

MUNKA
Férfi állás

Ügyvédi iroda keres jelöltet, titkári teendőkre alkalmas előnyben. „Csak keresztény 37070" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Cseh, tót, román forditó, lehetőleg jogi képzettséggel, állandó munkát talál. „Becsületes 55824" jeligére főkiadó.

Őskeresztény, mérlegképes könyvelő azonnali belépésre kerestetik. — „Megbizható 7993" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 55867

Önálló kifogástalan nyelvtudásu magyar-német **levelező-gépiró** állást keres. „Igazolt keresztény" jeligére Leopold Cornél hirdetőjébe, Teréz-körut 3.

Francia, német, magyar fiatalember, Sorbonne-t végzett, keresztény, irodai állást keres. Verdovácz, Kispest, Wesselényi-u. 72. 89674

Ipari és magasépitésben vasbeton és statikai számitásokban 8 évi gyakorlattal biró, megbizható őskeresztény mérnök állást változtatna. „Önálló munkaerő 61117" jeligére főkiadóba.

Gép- és gyorsirásban jártas fiatal tisztviselőt keres müszaki vállalat. Ajánlatokat „Ügyes keresztény" jeligére Patak hirdetőbe, Vilmos császár-ut 29. 55817

Jóirásu és gyors számoló fiatalember irodai tisztviselőnek azonnali belépésre kerestetik. „Keresztény 7991" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 55852

Helyi füszer- és festékkereskedőket látogató ügynököket felveszünk. „Sulfo". Csengery-u. 22.

Heti 100 pengő kereset
Legkönnyebb akviziciával. Erzsébet-körut öt III. 26. 30866

Ügynök (nő), lehetőleg őskeresztény, fix + %-ra felv. „Olcsó müvészcikk 55832" főkiadóba.

Selyem-, szövetszakmában jártas eladókat (nőt is) felveszek. Ajánlatokat „Belváros 7986" jeligére Blocknerhez, Városház-utca. 55848

Cipőüzletbe keresztény elárusitót vagy elárusitónőt felvesz Schäfer, Rákóczi-ut 14. 61109

Keresztény középkoru füszer, csemegekereskedő gyakornoki vagy segédi állást vállalna. Telefon: 160—601. 46912

Keresztény segéd textilnagykereskedésbe azonnali belépésre kerestetik. Kimeritő ajánlat „Biztos állás 36799" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 55859

Épületfakereskedéshez keresek ügyes eladót kisegitőül vidékre. Telefon 187—109 d. e. 10-ig. d. u. 4-ig. 7793

Iskolázott keresztény tanulókat fizetéssel azonnal felveszünk. Könyvkereskedés, Baross-u. 21.

Vidéki gyermektelen házaspár vállalna viciséget jobb házban, vagy takaritásért lakást, némi fizetésért. Cim: Andrássy-ut 3., fszt. 2.

Autószerelő, soffőr, nagyobb házfelügyelőséget keres nov. 1-re. Szerelést, központi fütést érti. Levelek főkiadóba „Szerelő 46901" jeligére kéretnek. Jelenleg is az.

Házfelügyelőséget keresek óvadékkal nagyobb bérházba. Ügynökök kizárva. „Keresztény 18791" jeligére Pesti Hirlap kispesti fiókkiadójába.

Budai 5 em. házfelügyelőt felveszek 4000 óv. nov. 1-re. Krausz házkezelő, II., Torockó-tér 3.

Házmesterséget keres 2000 P-vel németül beszélő házaspár. Belák, Drégely-u. 7. 61090

Fényképész segéd, férfi vagy nő, retusőr, állandó alkalmazást nyer Halász műtermében, Nagykanizsa. 61086

Irógépmüszerészt azonnalra keresünk. Ajánlatokat kér: Huray irógépüzem, Nyiregyháza.

Elsőrendü fiatal kopistát azonnalra felvesz Centrum fotolabor, Koháry-utca 14. 7786

Gyakorlott cukorfőzőt keresünk. „Nagy üzem" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 55851

Rádióműszerész és soffőr
kerestetik. Ajánlatok: „Előkelő vállalat 7983" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. 55847

Fiatal svájci gazdatiszti házaspár elhelyezkedést keres vidéki földbirtokos családnál. „Szerény 46899" jel. főkiadóba.

Kifutót saját kerékpárral keres harisnyagyár. Jelentkezés 8—10. Reitter Ferenc-utca 54. sz. Storch. 46910

Gyüjtőh. Állást keres

Őskeresztény textilessegéd, középkoru, azonnalra elhelyezkedne. „Megbizható munkaerő 30856" jeligére főkiadóba — **Ingatlanbiztositékkal** házmesterséget keres asztalos pár, Boda, Kisfaludy-utca 13., fszt 5. — **Urasági inas** ajánlkozik magányos urhoz. Ernő-utca 28., I. 17. — **Kárpitosmunkát**háznál készitek olcsón. Tisza Kálmán-tér 7. Gáspár.

Női állás

Perfekt gyors- és gépirónő ügyvédi irodai gyakorlattal, keresztyén, esetleg jogositványos, október 1-re állást kaphat. Jelige: „Perfekt 7782" fők.

Irodában elhelyezkedne keresztény, gép- és gyorsirni tudó, tárgyalóképes, 22 éves fiatal nő, megbizható és szerény igényü. Esetleg üzletben is, csak keresztényhez. Cim a főkiadóban. 7767

Keresztény gépirónő szerény igényekkel állást vállal. I. Török-u. 4. I. 11

Délelőttre állást keres őskeresztény. — Jelige: „Gép- és gyorsirónő" Balogh hirdetőbe, Szent István-körut 9. 55811

Őskeresztény kezdő gyors- és gépirónő hivatalba elhelyezkedne. — Szépe, IX., Czuczor-u. 10.

Jómegjelenésü, fiatal, kereszténynek számitó gépirónőt titkárnőnek felveszünk. Ajánlatokat Bpest 62. postafiók 320. kérünk. 55821

Nyomdai üzem
keres szakmai gyakorlattal biró keresztény tisztviselőnőt. Ajánlatokat „Papir 7726" jeligére a fők.

Őskeresztény fiatal magyar-német gép-gyorsiró, irodai munkaerő, ajánlatát kérjük „Részvénytársaság 30871" Erzsébet-krti főkiadóba.

Őskeresztény, referenciákkal biró titkárnő kerestetik, perfekt magyar-német gép- és gyorsiró és önálló levelező. Ajánlatokat „Komoly vállalat 7776" jeligére a főkiadóba kérjük

Őskeresztény perfekt gép- és gyorsirónő délutánra ügyvédi irodába azonnalra felvétetik. — Eskü-tér 7., II. 4.

Őskeresztény, jó számoló, gyors felfogásu gépgyorsirónő állást keres. Szept. 15. Vilmos cs.-ut 6. Trafikba. 55866

Őskeresztény, 31 éves irodai teendőkben jártas nő irodai, vagy pénztárnoknői állást keres, esetleg nagyobb üzletbe kiszolgálónőnek is elmenne. Cim: Illyés, VII., Wesselényi-utca 69., I. 3. 61114

Üzletben kisegitést vállalok. Cim főkiadóban.

Fővárosi iparvállalat keres azonnali belépésre Dialtelefon kezelőnőt. „Kapcsoló 30882" főkiadóba.

Állást keres keresztény urinő, több nyelvet beszél, üzletben vagy gyermekhez nevelőnek. Cim: Kocsis János, VI., Szív-utca 8. I. 12. 46905

Magányoshoz rendszerető, mindenhez értő, tiszta, egyedülálló nő ajánlkozik. Tóthné, Munkácsy M.-u. 33. f. 4.

Középkoru rendszerető nő 1-2 személy háztartása vezetését vállalná. Magdolna-u. 34. III. 40.

Magányos uriember háztartását rendben tartaná fiatal rendszerető nő. Pozmits Anna, Kőerberki dülő 240. 61094

Idősebb uriasszony házvezetői állást vállal uri családnál. Békey Sándor, belügyminisztérium

Magányoshoz elmenne jobb leány házvezetőnőnek. Erdélyi Mária, XI., Técsényi-u. 131.

Magányos ur keres önálló házvezetőnőt hosszu bizonyitványokkal, ki beteg mellett is volt. Jelentkezés d. u. 4-től. Olaszfasor 1., I. 7.

Magányos idősebb ur háztartásának ellenőrzését, irányitását vállaló független ker. urinő, napi pár órai munkáját nagyon jól megfizeti. Kimeritő ajánlatot „Szeptember" jeligén Arató hirdetőbe, Erzsébet-körut 14.

Házvezetőnő fiatal, megbizható, jól főző, magányoshoz ajánlkozik. Liliom-u. 13. 61095

Házvezetőnőnek vagy beteghez, anyahelyettesnek, esetleg csak délutánra gyermekhez némettel középkoru, intelligens nő ajánlkozik. Vámház-körut 14. trafik.

Magányos idős özvegy uriember háztartása önálló vezetésére jól főző intelligens **hölgyet** keres. Személyzet van. — Ajánlatokat „Megbizható 36779" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 55787

Perfekt szobalány ajánlkozik penzióba. Novákovics Anna, Szentkirályi-u. 6., III. em. 41.

Szobalány uri családhoz felvétetik. Szabó, Falk Miksa-utca 4. 7812

Jóravaló szakácsnő ajánlkozik pusztára is. Csengery-utca 51. I. 11.

Fiatal perfekt szakácsnő csakis uri házhoz ajánlkozik 15-re vagy elsejére. Mátyás Teréz, Dunakeszi-Alag, Szabadság-tér 7. Villa. 7792

Jobb főző mindenes ajánlkozik gyermektelen uri házba, esetleg vidékre is. Peller Borbála, Márton-u. 21., f. 2.

Mindenesszakácsnő 15-re felvétetik. Aczél, Vilmos császár-ut 78. III. 20

Két főzőmindenes ajánlkozik uri házhoz 15-re. Garay-utca 21., I. 11.

Jobb önálló főzőmindenes elhelyezkedne 15-re keresztény uri házban. Margit-körut 56. sz. Sas Amália. 61084

Bejáró főzőtakaritónőt kisebb háztartásba azonnal felveszek. I., Attila-u. 77/79. I. 2.

Gyüjtőh. Állást keres

Fiatal leány elhelyezkedne kiszolgálónőnek csemege üzletbe. Kálvária-tér 19. Gál. — **Magányoshoz házvezetőnőnek,** bejáró főzőnőnek mennék. Özv. Baarné, József-utca 67.

Oktatás

Intelligens fiatal magyar-német kisasszony állást keres délelőtt v. délutánra. Schneider Ilonka, II. Zárda-u. 50.

Megbizható gyermekgondozónőt, nevelőnőt keresek egész, esetleg félnapra. Rottenbiller-utca 1., II. 17. 30858

Német, francia, angol nevelőnőket, tanitónőket, csecsemőgondozónőket, bonnekat ajánl, elhelyez Flexner, Andrássy-ut 54. (327—532.)

Hároméves kisleányhoz nappalra intelligens urinőt keresek. Cim a főkiadóban.

Német nevelőnőt keresek délutáni állásra. Urmer, XIII., Huba-u. 8. Telefon 291—522. 61091

Német kisasszony délelőtt és 3-szor délután állást keres, vagy órákat. Lackner Josefine, Budapest, VIII., Horánszky-u. 8. I. 12. 30853

Délutáni állást keres német pedagógusnő. „3-szor hetenkint 30854" Erzsébet-krti főkiadóba.

Született franciákat, angolokat, bonneokat, csecsemőgondozónőket, németeket nyelvekkel ajánl, elhelyez **Sugár,** 18-84-15, Petőfi Sándor-utca 10. 55854

Németül tudó nevelőnő felvétetik 5 és 3 éves gyermek mellé. Jelentkezés 10 óráig. Ráday-utca 10. Mahrer. 55836

Korrepetitornőt keresek délutáni állásra, főleg latin és számtan szakost, VI. gimn. fiu és IV. gimn. leány mellé. Jelentkezni délután 2—4-ig: Anker-köz 1., IV. em. 2. 55838

Érettségizett tanerő perfekt némettel jelentkezzék: 221—319. 55823

Tanárt, tanárnőt keres magánpolgári azonnal. Ajánlat Botos Péter, Poroszló cimre. 76357

Franciaországban élt, érettségizett urileány korrepetálást, német, francia tanitást vállal. „Perfekt 46898" fők.

Német, franc. zong. ének bécsi urnőtől. T. 114-559

Angol, német, francia oktatás, korrepetálás német-angol egyetemet végzett tanárnőnél. Baross-u. 28., II. 1. II. 21.

Hat hónap alatt tökéletesen megtanitom németre. Almássy-tér 17. II. 10. 7745

Zongoraokt. okl. zongoratanárnőnél. Ellenszámlára is. T. 142-008.

Német tanitónő, perfekt angol, franciával, órákat v. délutáni állást keres. Dohány-utca 83., II. em. 30. 37103

Franciául tanit párisi diplomás nyelvtanárnő. Telefon: 116—310. 55808

Franciát alaposan tanit hölgy. Tiszta kiejtés begyakorlása speciális francia egyetemi módszerrel. Referenciák. — Irásbeli megkeresések: K. I., Zsigmond-utca 40. III. 26. 7795

Balogh gyorsiróiskola kezdők, haladóknak. Mérsékelt tandij. Állásbahelyezés. József-körut 47. Tel. 140—389. 54771

Mérlegképes könyvelővé gyakorlati uton gyors eredménnyel kiképez szakértő. 128—754. Értekezés 8—12 és 2—5. 46864

Gyüjtőh. Állást keres

Németül biztos eredménnyel tanitok. Pitschl, József-krt 60., fszt. 16.

Vegy. alk. munka

Szabónő mindent varr háznál. Telefon: 142—863.

Szabásznő gyakorlattal „Állást keres 7789" fők.

ADÁS-VÉTEL
Butor

Gyönyörü kombinált ebédlő, dióháló, konyha sürgősen eladók. Futó-utca 49. fszt 3., asztalos

Urbán asztalosnál mindenfajta butorok nagy választékban, részletre is. Király-u. 96. Futó-u. 32. 54780

Tavalyi ujbutor, tavalyi ár!!! Vilmos cs.-ut 63. Székely, Berlini-térnél.

Veszek használt butort
hálót, kombináltat. Goldner butorüzlet, Baross-utca 43. T. 136-943.

Butorvevők!
Háló 220, simaháló 335, ebédlő 365 P-ért. Részletre is. Wesselényi-u. 54.

Használt mübutorok Jókai-utca 36
Lingel-féle hálók, mübutor ebédlők, uriszobák, garniturák, olcsóbb használt hálók és egyéb mübutorok. Jókai-u. 36.

Olcsón, kis részletre is vásárolhat sezlont, rekamiét, matracot, konyhát, hálót, kombináltat. Károly király-ut 16. sz. Udvarban. 54864

Kamatmentes részletre
gyönyörü hálószobák, szenzációs kombinált berendezések. Árban, feltételekben, minőségben vezetünk. Nagymező-utca huszonöt.

10 raktárban 100 készitő 1000 butora
UNIVERSAL
mübutorgyár, irodabutor gyár, VII., Wesselényi-u. 8. Tel. 137-842, 135-869.

Ujrendszerü butorhitel
Közalkalmazottak lakásukat berendezhetik minden 100 P után havi 5 P törlesztéssel **Kardos Testvéreknél,** Wesselényi-utca 18. 1 éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatéritjük.

Hihetetlen olcsón mindenféle használt, uj butorok részletre is. Rákóczi-ut 75. sz. Bejárat Berzsenyi-utcai oldalon.

Részletre sezlonok. átvetők,
ebédlő- és futószőnyegek. Paplanok, fotelágyak, függönyök, kárpitosáruk. Lakásberendezőnél, Baross-utca hetvennégy.

Szenzációs butorhitel!
Gyönyörü hálók, legujabb kombinált berendezések, ebédlők mesés olcsón. Óriási választékban. Minden 100 pengő után havi 7 pengő részletre. Egy éven belüli kifizetésnél kamatokat visszatéritjük. István-ut 22.

Sajátkészitményü szines butorok
és konyhák részletre is Millernél, József-körut 49. Udvarban. 60690

Remek háló, ebédlő, kombinált butor eladó. Karpfenstein-u. 15. Asztalos. 60567

HASZNÁLT MÜBUTOROK ÉBNERNÉL
KARPFENSTEIN-U. 2/A

Károly-körut 3-a
Ön még nem tudja. Óriási választékot talál, ha megtekinti különleges márkás, alig használt Styl mübutorainkat, hálók, ebédlők, uriszobák, stilszalonok, garniturák olcsón.

NAGY SÁNDOR Károly-körut 26
Gyönyörü uj használt **BUTOROK**
Hálók, ebédlők, uriszobák, garniturák, irodabutorok, csodás kombinált berendezések.

Sajátkészitményü konyhák, rekamiék, sezlonok, részletre is. Nagy, Podmaniczky-utca 6.

Butort legjobban BOG-MIL R. T.
butorüzletében, VI. Vilmos császár-ut 43. vásárolhat.
Kombinált butorok, hálók, ebédlők nagy választékban.

VESZEK HASZNÁLT BUTORT, lakberendezést magas áron. Balassa, József-utca 30. Tel.: 132—106.

Nagy asztalosnál hálók, konyhák, rekamiék, sezlonok részletre is. Szondy-utca 5. 55785

Modern sima mübutor ebédlő eladó. VIII., Szilágyi-u. 2., fszt. 1.

Vásártól 10-es villamossal kisszakasz.

Király-u. 112.
Jöjjön hozzánk, meglátja, érdemes! Használt és uj márkás mübutorok. Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, kombinált szobák, antikvitások, irodabutorok, egyes darabok olcsón. Butorüzlet, Király-utca száztizenkettő. (Lövölde-térnél.)

Veszünk legmagasabban **hálót**
ebédlőt, uriszobát, egyes butorokat. Penziás, Rákóczi-ut 86. Tel. 13-76-62.

Megtalál mindenféle uj, keveset használt egyszerü és márkás **mübutort** Zimmermannál, VII., Akácfa-u. 7. Nemzetinél.

Finom kombinált sarokrekamié **eladó.** Rákóczi-ut 19., félem. 16.

Uriszoba, kombinált szekrény, rekamié, fotelek, hálószoba, konyha eladó. Nagymező-u. 37., fsz. 3. 37100

Gyönyörü háló, kombinált, jókarban, privátnak eladó. Mozsár-u. 10. I. 6. Nagymező-utcánál.

Gyönyörü ebédlő diófa nemes stilben, elsőrendü munka, feleárban privátnak eladó. Szerb-utca 17. II. 4. 55868

Tóthnál, Bakáts-tér 8.
Mária Terézia tabernakulum, biedermeier hárasszekrények, párosszekrények, szekreteres sublódok, vitrinek, iróasztalok, könyvszekrények, garniturák, fotelok, rekamiék olcsón.

Finom kombinált berendezés, sarokrekamiékkal, 3 ajtós szekrény, jutányosan. Király-utca 90. I. 12. 55843

Antik és stilbutorokat, egyes darabokat veszek, eladok. **Schwarcz,** Dob-utca 1. Tel. 14-15-68.

Gyermekágy Curtos, fehér, matraccal, eladó. Falk Miksa-u. 3., IV. 3.

Modern kombinált berendezés, sarok és egyes rekamierek, fotőjök, gyönyörü stylháló müasztalostól, bőrgarnitura stb. eladók. Csáky-utca 17. I. 1. 55844

Iparművészeti
kombinált szoba: Sarokrekamié. Ebédlő eladó: Felsőerdősor 4. I. 1. butoros, diófa kommód.

Egyéb berend.

Keleti szőnyeget
(hibásat is) magas árban veszek. Telefon 142-843.

Különleges perzsák eladók. Egressy-ut 11., Nády. 30863

Selyemmokett teritők eladók. Liliom-utca 21. III. e. a. 17. 76356

Használt keleti és magyar perzsákat nagyon olcsón adok. Vogel László, Akácfa-utca 13.

Hangszer

Expressfizetéssel legmagasabban megvásároljuk zongoráját, pianinóját. „LYRA", Erzsébet-krt. 19. Telefonáljon: 222-607.

Rösler, Stingl zongorák, pianinók részletre, jótállással Lipovnicki törvényszéki hites szakértőnél, Rákóczi-ut 34.

Rövid zongorát v. pianinót vennék T. 34-28-36

Angolmechanikás Bösendorfer, Neumeyer mignonzongorák, remek pianinók olcsón. Rákóczi-ut 47. Reissman zongoraszalon. 61050

ZONGORÁK
pianinók huszpengős részletre. Fenyőné. Erzsébet-körut **26**

SCALA Erzsébet-körut **15**
Világmárkás zongorák, pianinók legolcsóbban. Páncélszerkezetü rövid zongorák 650.— pengőtől. Részletfizetés. 37044

EHALL
Andrássy-ut 15. Zongorák, harmóniumok olcsón. Részletre is. Kölcsönzés. Legnagyobb keresztény cég.

Pianinó, uri fődarab, 400 P eladó. Népszinház-utca 25. Cigl.

Zongorák 350-ért. Fahn készitő, Rákóczi-ut 64.

Alig használt kitünő pianinó sürgősen eladó. Aggteleki-u. 5. fszt 8.

Bösendorfer, Stingl, Lauberger, Wirth legolcsóbban. **Bérlet hangszerek.** Erzsébet-körut 33., I. em. 37106

Zongorahangolást szakszerüen végez Blau Dezső, Lauberger-Gloss tanitványa, Eötvös-utca 28. T. 112—842. Vétel-eladásnál szakbirálat.

Rövid fekete bécsi zongora privátnak eladó. 800 P. Tel. 256—043.

Zongora magánkézből eladó. „Bechstein 78363" jeligére Apponyi-tér 5., fiók.

Háborus nyelven

— Lilike, ha nem tud dönteni a fekete, vagy a szőke között, próbálkozzék meg velem, mint semlegessel. Fliegende Blätter.

Pesti Hirlap rt. kiadása, Légrády Testvérek rt. nyomása, Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. sz. A kiadásért dr. *Kovács Dezső,* a nyomdáért *Kertész Árpád* felelős.